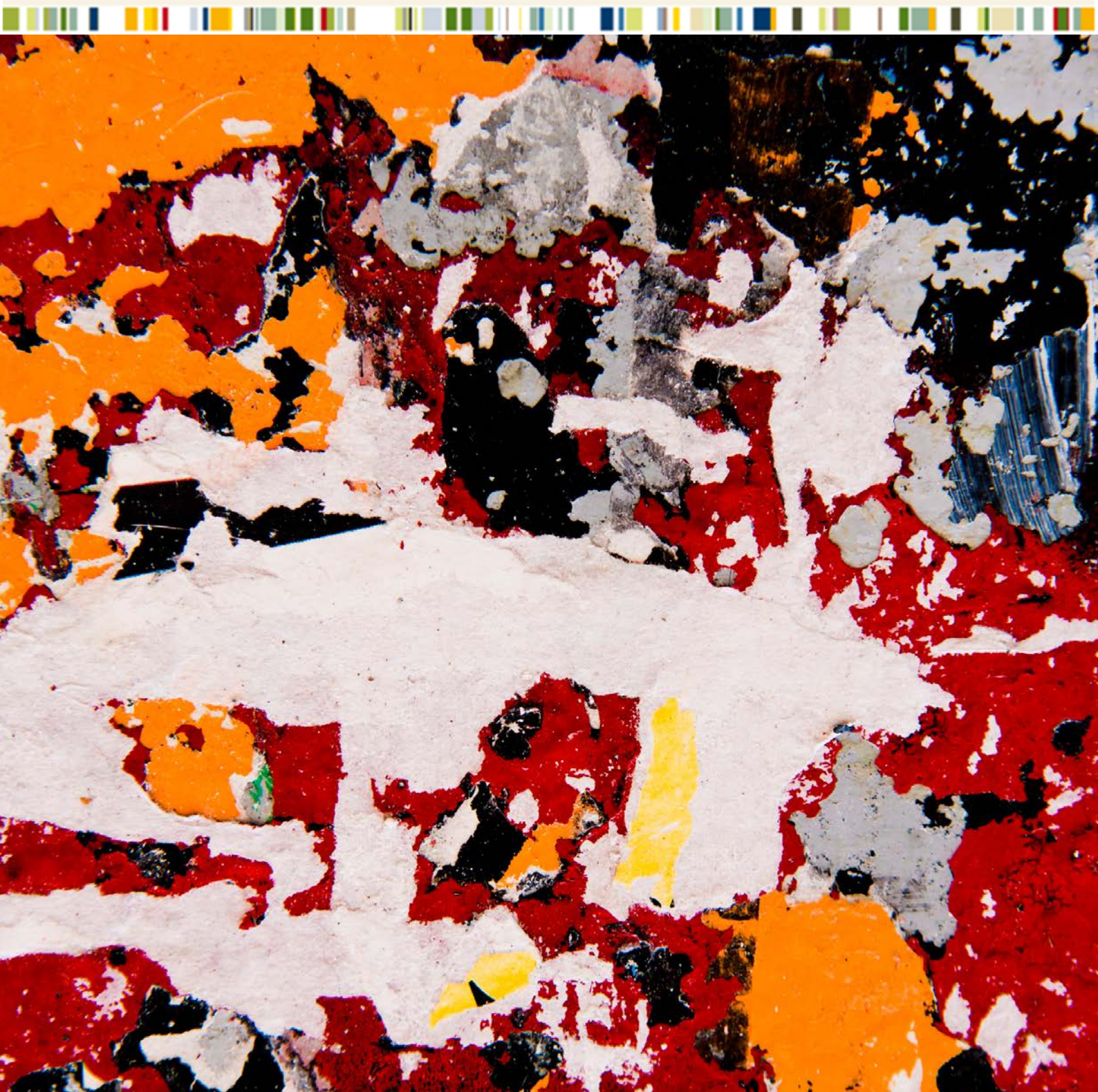

Kurt Houlberg & Ole Helby Petersen

Indikatorer for kommunernes køb af eksterne ydelser i Danmark og Sverige

Publikationen *Indikatorer for kommunernes køb af eksterne ydelser i Danmark og Sverige* kan downloades fra hjemmesiden www.akf.dk

AKF, Anvendt KommunalForskning
Købmagergade 22
1150 København K
Telefon: 43 33 34 00
Fax: 43 33 34 01
E-mail: akf@akf.dk

© 2012 AKF og forfatterne

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til AKF.

© Omslag: Phonowerk, Lars Degnbol

Forlag: AKF
ISBN: 978-87-7509-231-4
i:\..\forlaget\ohp\5169\5169_notat_udliceringsindikatorer_danmark_sverige.docx
April 2012

AKF, Anvendt KommunalForskning

AKF's formål er at levere ny viden om væsentlige samfundsforhold. Hovedvægten ligger på forskning i velfærds- og myndighedsopgaver i kommuner og regioner. Det overordnede mål er at kvalificere beslutninger og praksis i det offentlige.

Kurt Houlberg & Ole Helby Petersen

Indikatorer for kommunernes køb af eksterne ydelser i Danmark og Sverige

AKF, Anvendt KommunalForskning

2012

Forord

Der har gennem de seneste år været stigende fokus på konkurrence om offentlige opgaver i de danske og svenske kommuner. Udgangspunktet for denne diskussion har været en grundlæggende antagelse om, at der kan sammenlignes og læres på tværs af de to lande, hvor kommunerne varetager mange af de borgernære serviceydelser som for eksempel drift af folkeskoler, ældrepleje, daginstitutioner, vejområdet, byudvikling mv. Hidtil har mulighederne for en sammenligning af kommunernes konkurrenceudsættelse på tværs af Danmark og Sverige imidlertid været begrænset af, at der ikke har fandtes sammenlignelige indikatorer for kommunernes køb af varer og tjenesteydelser hos private aktører.

I dette notat beskriver og sammenligner vi metoder og data til opgørelse af graden af konkurrenceudsættelse om offentlige opgaver i de danske og svenske kommuner. Notatet tager udgangspunkt i danske og svenske kommunale nøgletal, som de opgøres af de centrale myndigheder på grundlag af de kommunale økonomisystemer i de to lande. Sammenligningen omfatter, ud over den samlede kommunale driftsvirksomhed, også driften på en række centrale serviceområder som for eksempel dagtilbud, folkeskole, ældre/handicappede og infrastruktur, idet den specifikke inddeling og afgrænsning af områderne er foretaget under hensyntagen til forskelle i regnskabssystemerne i Danmark og Sverige.

Notatet er bestilt og finansieret af Udbudsrådet som led i en større analyse af konkurrencen om offentlige opgaver i Danmark og Sverige. Notatet er udarbejdet af programchef Kurt Houlberg og seniorforsker Ole Helby Petersen.

Kurt Houlberg & Ole Helby Petersen

December 2011

Indhold

1	Indledning og formål med notatet	7
2	Eksisterende nationale indikatorer for udlicitering og disses sammenlignelighed	9
2.1	Udfordringer ved sammenligninger af indikatorerne	12
2.2	Nyudvikling af en sammenlignelig indikator for privatleverandørgrad.....	18
3	Budget- og regnskabssystemer i Danmark og Sverige	20
3.1	Danmark	20
3.2	Sverige	22
4	Nøgletal om udlicitering i Danmark og Sverige.....	26
4.1	Danske indikatorer	26
4.2	Svenske indikatorer	32
5	Operationaliseringer af sammenlignelige indikatorer for køb af tjenester hos private	39
5.1	Dagtilbud.....	41
5.2	Folkeskole	41
5.3	Ældre- og handicapområdet	43
5.4	Udsatte børn og voksne.....	44
5.5	Veje og parker	45
5.6	Byudvikling, redningsberedskab, miljø og erhvervsudvikling.....	45
5.7	Servicevirksomhed i alt	46
5.8	Ikke inkluderede udgiftsområder	47
6	Tabelbilag	50
6.1	Dagtilbud.....	50
6.2	Folkeskole	53
6.3	Ældre- og handicapområdet	56
6.4	Udsatte børn og voksne.....	58
6.5	Veje og parker	61
6.6	Byudvikling, redningsberedskab, miljø og erhvervsudvikling.....	63
6.7	Servicevirksomhed i alt	65
7	Litteratur	67
8	Appendiks: Bruttodriftsudgifter svenske kommuner 2010	69
9	Appendiks: Virksomhedsinddeling for Sveriges landsting.....	71

1 Indledning og formål med notatet

Formålet med dette notat er at beskrive og sammenligne metoder og data til opgørelse af graden af konkurrenceudsættelse i danske og svenske kommuner. Sammenligningen tager udgangspunkt i danske og svenske kommunale nøgletal, som de opgøres af de centrale myndigheder på grundlag af de kommunale økonomisystemer i de to lande. For Danmark med fokus på Udliciteringsindikator, Privatleverandørindikator (PLI) og Indikator for Konkurrenceudsættelse (IKU). For Sverige med fokus på indikator for "Kommunens köp av verksamhet som andel av kommunens kostnad för verksamhet¹". I det omfang særligt relevante danske kommunale opgaver løses på regionalt niveau i Sverige, inddrager analysen så vidt muligt også nøgletal for disse opgaver på regionalt niveau i Sverige.

En overordnet beskrivelse af konteringsprincipper i de to landes kommunale regnskabs-systemer danner grundlag for en vurdering af sammenligneligheden af de respektive indikatorer for graden af udlicitering/konkurrenceudsættelse, og der opstilles på basis heraf deskriptive tabeller med sammenlignende nøgletal for såvel det landsgennemsnitlige niveau (vægtet og uvægtet) som mellemkommunale variationer (spredning) i de to lande. Hovedvægten i analysen ligger på perioden 2005-2010 og har fokus på tekniske og sociale opgaver på det skattefinansierede område. Sammenligningen omfatter, ud over den samlede kommunale servicevirksomhed, også driften på seks centrale serviceområder: dagtilbud, folkeskole, ældre/handicappede, udsatte børn/voksne, veje/parker og byudvikling, redningsberedskab mv. Den specifikke inddeling og afgrænsning af områderne er sket under hensyntagen til forskelle i regnskabssystemerne i Danmark og Sverige.

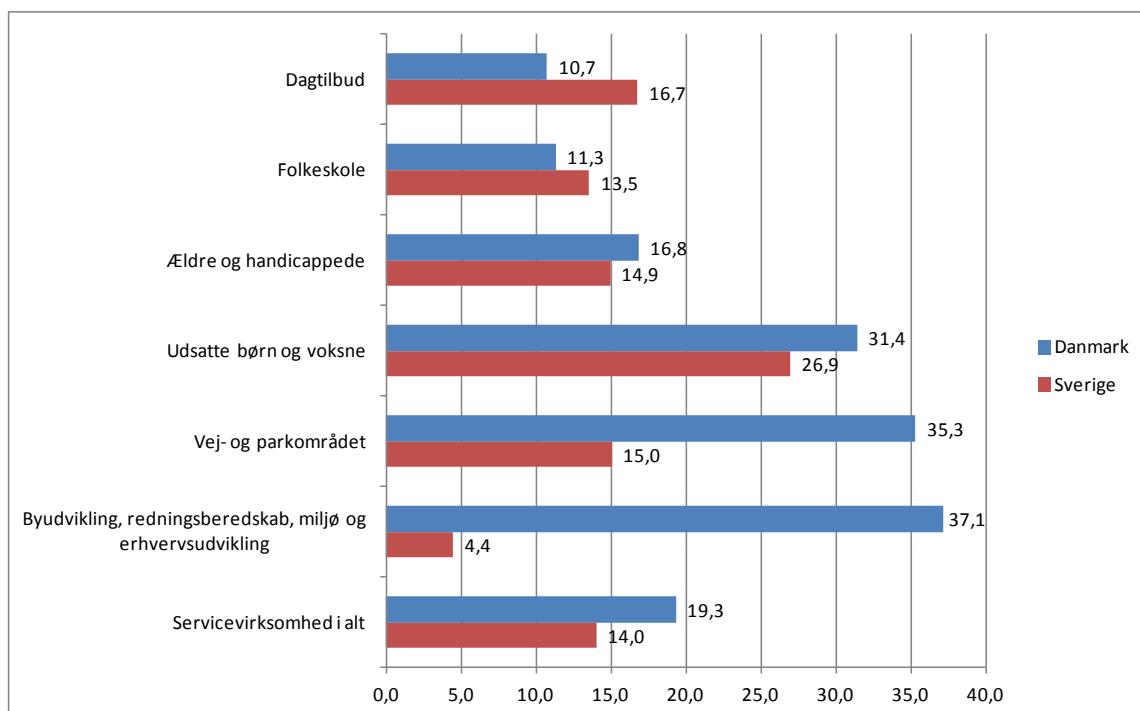
Analysen bygger primært på regnskabsdata fra danske og svenske kommuner, som de indberettes til og publiceres af henholdsvis Danmarks Statistik (DST) og Statistiska Centralbyrån (SCB). Det drejer sig for Danmark om driftsregnskaber i henhold til "Budget- og regnskabssystem for kommuner" og for Sverige om driftsregnskaber og modpartsregnskaber i henhold til "Kommun-Bas 2005". Hertil kommer viderebearbejdede data og rapporter fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet (IM), Kommunernes Landsforening (KL) i Danmark og Sveriges Kommuner og Landsting (SKL) samt særkørsler af svenske regnskabsdata rekvireret hos SCB.

I notatets kapitel 2 præsenteres de eksisterende nationale indikatorer for brug af eksterne leverandører samt de udfordringer, der er knyttet til sammenligning af disse på tværs af de to lande. Herefter følger i kapitel 3 og 4 mere tekniske beskrivelser af regnskabssystemerne i Danmark og Sverige samt af grundlaget for de to landes eksisterende indikatorer. Endelig operationaliseres og præsenteres de udviklede indikatorer og disses empiriske udvikling i notatets kapitel 5 og 6.

Figur 1.1 opsummerer på basis af kapitel 6 den beregnede privatleverandørgrad i regnskab 2010 i Danmark og Sverige, dels for servicevirksomhed i alt og dels for de seks udgiftsområder, der operationaliseres i notatet.

¹ Indikatoren viser køb hos eksterne leverandører i procent af de samlede omkostninger.

Figur 1.1 Privatleverandørgrad for seks serviceområder og for servicevirksomhed i alt 2010

Folkeskoleområdet i Danmark adskiller sig fra den danske PLI, ved at udgifter til lønninger på 3.22.01 folkeskoler indgår, samt ved at betalinger til staten (art 4.6) er medregnet på 3.22.10 bidrag til statslige og private skoler.

2 Eksisterende nationale indikatorer for udlicitering² og disses sammenlignelighed

I både Danmark og Sverige har der i en årrække været interesse for at opgøre graden af konkurrenceudsættelse i den kommunale sektor og/eller graden af anvendelse af eksterne leverandører.

I Danmark er dette bl.a. kommet til udtryk ved, at der fra 1993 i Indenrigs- og Sundhedsministeriets (ISM) kommunale nøgletal årligt er blevet opgjort en udliciteringsindikator (Houlberg & Dahl 2010). Fra 2007 er udliciteringsindikatoren blevet erstattet af Privatleverandørindikatoren (PLI), der videre fra og med 2009 er suppleret med Indikator for konkurrenceudsættelse (IKU). I Sverige er der tilsvarende blevet udviklet en indikator for køb hos eksterne producenter, der opgøres af Statistiska centralbyrån (SCB) som "Kommunens köp av verksamhet som andel av kommunens kostnad för verksamhet". Denne er aktuelt opgjort for perioden 1998-2010. Hvor fokus i de danske indikatorer har været på brugen af *private* leverandører, har fokus i Sverige været på kommunernes "marknadsanvändning" (SKL 2005) eller "Köp av verksamhet" (SKL2011) i bredere forstand, hvilket også omfatter køb af varer eller tjenesteydelser hos andre offentlige leverandører.

I begge lande opgøres indikatorerne af centrale myndigheder på baggrund af regnskabsdata fra de kommunale økonomisystemer. I Danmark opgøres og publiceres de nationale indikatorer af Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2011b) i samarbejde med KL, mens det i Sverige er SCB, der står for opgørelse og publicering på nettet (2011a) og i bogform i samarbejde med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) (SKL & SCB 2011: 106). I Danmark opgøres de nationale indikatorer for de enkelte kommuner som aggregerede indikatorer for kommunens samlede virksomhed (ISM 2011b), mens der i Sverige ud over en indikator for den samlede virksomhed også opgøres indikatorer for seks udvalgte udgiftsområder (SCB 2011a). I Danmark suppleres de aggregerede nationale indikatorer af KL's IKU-værktøj, der opgør IKU på hovedfunktionerne i det danske kommunale budget- og regnskabssystem (KL 2011).

Figur 2.1 illustrerer det operationelle definitionsområde for de eksisterende nationale indikatorer.

² I dette notat bruges fællesbetegnelsen udliciteringsindikator for indikatorer, der har til formål at måle graden af udlicitering, brug af private leverandører og konkurrenceudsættelse.

Figur 2.1 Typologisering af eksisterende indikatorer i Danmark og Sverige

Leverandør \ Udbuds-afholdelse	Kommunen	Privat virksomhed eller forening	Andre offentlige leverandører
Ja			
Nej			

IKU (DK)

PLI (DK)

Ekstern købsindikator (SV)

Den danske udliciteringsindikator er ikke medtaget, da den ikke længere benyttes. I typologiseringen vil udliciteringsindikatoren være sammenfaldende med PLI.

Heraf ses det, at den danske PLI-indikator udelukkende medtager opgaver, som løses af private virksomheder eller foreninger, hvorimod opgaver købt hos andre offentlige myndigheder (fx nabokommuner) ikke indgår i opgørelsen af PLI. Der skelnes i opgørelsen af PLI ikke mellem, om opgaverne har været i udbud eller løses af private uden afholdelse af udbud. Det betyder, at såvel fritvalgsordninger (fx på ældreområdet) som aftaler om køb af varer og tjenesteydelser, som beløbsmæssigt ligger under udbudsreglernes tærskelværdier³, alt sammen medregnes i opgørelsen af PLI.

IKU-indikatoren, der som nævnt ovenfor blev introduceret i 2009, kan betegnes som en videreudbygning af PLI-indikatoren, idet den væsentligste forskel er, at IKU også medregner opgaver, som har været sendt i udbud, men som kommunen selv har vundet efter afgivelse af eget bud (såkaldt kontrolbud). Der er derfor den principielle forskel på de to indikatorer, at mens PLI opgør andelen af kommunale opgaver, som efter gældende lovgivning må løses af private, og faktisk løses af private, så opgør IKU'en andelen af opgaver, som har været konkurrenceudsat (uanset om de vindes af en privat aktør eller af kommunen selv). De første år, hvor både PLI og IKU har været opgjort, har de to indikatorer dog vist sig at være næsten sammenfaldende, idet IKU'en har været mindre end 0,5 procentpoint højere end PLI'en. Dette sammenfald mellem de to indikatorer skyldes først og fremmest, at en stor del af de opga-

³ Tærskelværdierne er en betegnelse for beløbsgrænserne i EU's udbudsdirektiv. Udbudsdirektivet stiller krav om, at offentlige opgaver, som størrelsesmæssigt ligger over tærskelværdierne, sendes i offentligt udbud, hvis en offentlig myndighed beslutter at lægge opgaven ud til private aktører. Opgaver under tærskelværdierne skal derimod ikke sendes i udbud.

ver, som medregnes i både PLI og IKU, ikke har været sendt i udbud, og at der er tale om eksempelvis løbende køb, fritvalgsordninger eller aftaler under tærskelværdierne.

Den svenske "Eksternkøbsindikator" er principielt forskellig fra de danske PLI- og IKU-indikatorer, idet der i den svenske indikator medregnes både opgaver, som en kommune køber hos private virksomheder og foreninger, og opgaver, som kommunen køber hos andre offentlige leverandører. Det betyder for eksempel, at hvis en svensk kommune sender en ældre borger på plejehjem i nabokommunen eller benytter et botilbud til handicappede i en anden kommune, så regnes det også med i eksternkøbsindikatoren, uanset at købet er foretaget hos en anden offentlig myndighed. Denne principielle forskel på de danske PLI- og IKU-indikatorer og den svenske eksternkøbsindikator betyder naturligvis, at indikatorerne ikke er umiddelbart sammenlignelige.

Det er derfor et centralt formål med dette notat at foretage justeringer og korrektioner, som gør indikatorerne mere sammenlignelige på tværs af de danske og svenske kommunale nøgletal.

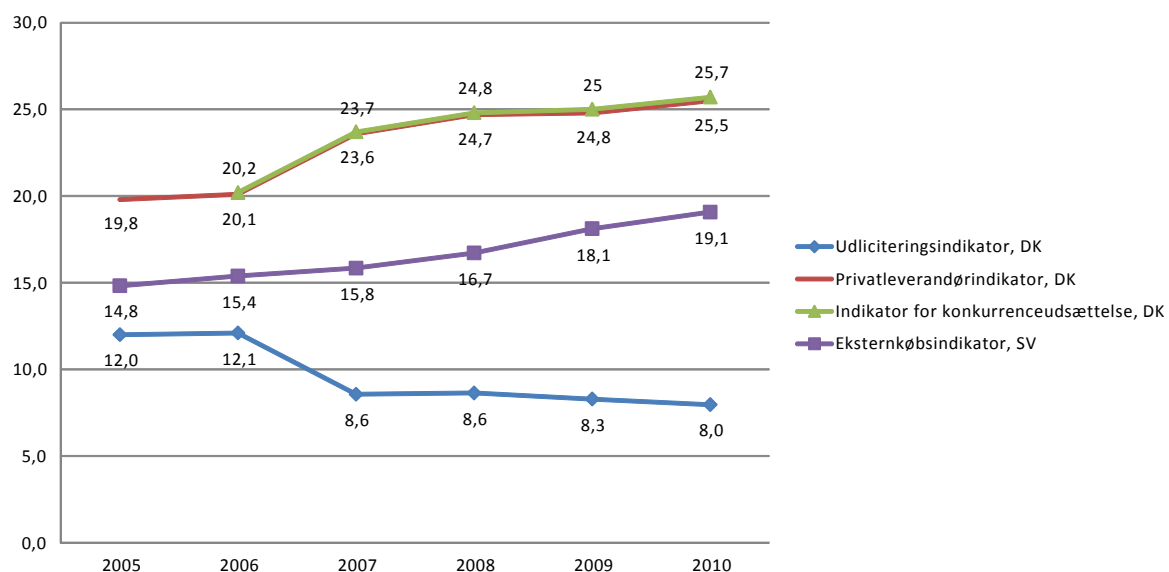
De beregnede værdier for de tre danske og den svenske indikator er for 2005-2010 vist i Figur 2.2 nedenfor som et vægtet landsgennemsnit for kommunerne i de to lande. De kontingsmæssige og beregningstekniske grundlag for de respektive indikatorer gennemgås mere systematisk i kapitel 3, side 2. I indeværende afsnit danner Figur 2.2 primært grundlag for at illustrere en række overordnede analytiske begrundelser for, at de fire indikatorer i figuren *ikke* er sammenlignelige, som også diskuteret ovenfor.

I oversigtsform måler de fire officielle indikatorer i Figur 2.2 følgende:

- Udliciteringsindikator: Kommunens køb af (momsbelagte) fremmede tjenesteydelser i forhold til de samlede kommunale bruttodriftsudgifter
- PLI: Kommunens køb af fremmede tjenesteydelser i forhold til de samlede kommunale bruttodriftsudgifter til opgaver, der juridisk set må varetages af private leverandører
- IKU: Kommunens køb af fremmede tjenesteydelser i forhold til de samlede kommunale bruttodriftsudgifter til opgaver, der juridisk set må varetages af private leverandører, tillagt kommunens egne vundne udbud
- Eksternkøbsindikator: Viser, hvor stor en andel af de kommunale bruttomkostninger, der købes eksternt, dvs. hos private leverandører, foreninger, andre kommuner, stat, landsting mv. Betegnelsen "Eksternkøbsindikator" benyttes i dette notat. Den svenske betegnelse er "Kommunens köp av verksamhet som andel av kommunens kostnad för verksamhet".

Alle fire indikatorer fokuserer på løbende driftsudgifter. Anlægsudgifter, der kan svinge meget fra år til år, indgår ikke i specifikationerne. Den konkrete operationalisering af de enkelte indikatorer fremgår af kapitel 4, idet det dog allerede her skal påpeges, at der i alle fire indikatorer indgår køb hos private/eksterne leverandører, uafhængigt af om der har været afholdt udbud eller ej.

Figur 2.2 Nationale indikatorer for eksternt køb

Kilde: ISM 2011b; SCB 2011a. IKU og PLI er korrigeret for selskabsgørelse 2010 (ISM 2010; ISM 2011c). Udliciteringsindikatoren er ikke korrigeret. Udliciteringsindikatoren opgøres kun frem til 2006 af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. For de efterfølgende år er der tale om egne beregninger på grundlag af den gældende definition i 2006 og data fra Danmarks Statistikbank (2011). Der er ikke korrigeret for betydning af kommunalreformen i Danmark i 2007.

2.1 Udfordringer ved sammenligninger af indikatorerne

Ved sammenlignende analyser af indikatorer for graden af udlicitering og konkurrenceudsættelse på tværs af tid, lande og kommuner er en række forhold med betydning for sammenligneligheden væsentlige at iagttage. I fremstillingen nedenfor lægges vægten på landekomparationer, men for flere af forholdene gør logikken sig principielt også gældende ved komparationer af kommuner over tid inden for samme land.

Graden af sammenlignelighed over tid og mellem lande påvirkes af en række overordnede forhold. De væsentligste af disse gennemgås nedenfor og knytter sig til forskelle i:

- 1 den offentlige sektors opgaver og opgavefordeling
- 2 selskabsgørelse (fx på forsyningsområdet)
- 3 eventuel korrektion for udgifter, der ikke kan eller må løses af private
- 4 håndtering af udbud, hvor kommunen selv vinder udbuddet
- 5 regnskabssystemer og konteringsmæssig håndtering af køb hos private leverandører og moms

Den offentlige sektors opgaver og opgavefordeling

Hvilke opgaver, der opfattes som offentlige opgaver, er kulturelt og historisk bestemt. Om det for eksempel er en offentlig opgave at drive mejerier, lufthavne og elforsyning, behandle barnløshed og hjemløshed eller give støtte til politiske partier er ikke naturgivet, og da

forskelle i organisering mellem private og offentlige leverandører kan variere fra det ene opgavefelt til det andet, vil forskellige nationale afgrænsninger af de offentlige opgavers sfære påvirke graden af sammenlignelighed i udliciteringsindikatoren i landekomparationer – eller over længere tidsperioder i samme land. Følgelig er det i landekomparationer som udgangspunkt mere meningsfuldt at sammenligne udliciteringsgrader på specifikke udgiftsområder end for den samlede offentlige virksomhed. Ved sammenligninger på kommuneniveau gælder dette ikke mindst, hvis ”multi-purpose”-kommuner som de danske og svenske med en bred opgaveportefølje sammenlignes med ”single-purpose”-kommuner som de amerikanske, hvor eksempelvis skoleopgaven er den eneste opgave i de lokale ”school districts”. Da forståelsen af den offentlige sektor i Danmark og Sverige historisk og kulturelt er knyttet til den skandinaviske velfærdsmodel, er problemstillingen omkring afgrænsningen af den samlede offentlige opgaveportefølje i øvrigt mindre betydningsfuld ved sammenligning af Danmark og Sverige end ved sammenligning mellem eksempelvis Danmark og angelsaksiske lande⁴.

En væsentligere sammenligningsudfordring knytter sig til opgavefordelingen i den offentlige sektor, dvs. hvilke opgaver der befinder sig på hvilket forvaltningsniveau. For eksempel er gymnasier og voksenundervisning i Sverige en kommunal opgave og i Danmark en statslig opgave. Omvendt er tandpleje en kommunal opgave i Danmark, mens det er en landstingsopgave (regional) i Sverige. Tilsvarende har de danske kommuner efter kommunalreformen på sundhedsområdet fået medfinansieringsansvar samt genoptræningsopgaver og forebyggelsesopgaver, der i Sverige er en landstingsopgave⁵. Efter kommunalreformen i 2007 er der derimod blevet større sammenfald mellem opgavefordelingen for specialiserede tilbud på det sociale område, idet myndigheds- og finansieringsansvaret på det specialiserede socialområde efter 2007 ligger på kommunalt niveau i både Danmark og Sverige.

Selskabsgørelse

Sammenligningsproblemer skabt af selskabsgørelse kan betragtes som en delmængde af problemstillingen vedrørende grænsedragning mellem offentlige og private opgaver, idet selskabsgørelse er udtryk for, at opgaver, der tidligere blev udført i offentligt regi, ved lovændring overføres til et privat eller (fælles-)kommunalt selskab. Det gælder for eksempel i Danmark, at vand- og spildevandsforsyningsområdet ved lov skulle være udskilt fra den kommunale forvaltning senest pr. 1. januar 2010, hvorefter en kommune kun kan deltage i vand- og spildevandsforsyningsaktiviteter, hvis disse udøves i aktie- eller anpartsselskaber (ISM 2010). Tilsvarende ændringer har ifølge tilgængelige oplysninger ikke fundet sted i Sverige i perioden 2005-2010, men selskabsgørelsen skaber sammenlignelighedsproblemer over tid i Danmark. Da anvendelsen af private leverandører typisk er relativt høj på forsyningsområderne, og udgifter til vandforsyningsområdet som følge af selskabsgørelsen

⁴ På trods af store ligheder mellem Danmark og Sverige spiller eksempelvis fly- og søtrafik en større rolle i svenske kommuners udgiftsprofil end i danske, ligesom svenske kommuner i modsætning til danske kan give støtte til politiske partier.

⁵ I Sverige er dele af den primære sundhedstjeneste desuden omfattet af obligatoriske forsikringsordninger, hvor forsikringskassen betaler det offentliges andel af udgifterne til læge, tandlæge og medicin.

ikke længere figurerer i de kommunale regnskaber, vil øget selskabsgørelse betyde, at PLI og IKU falder. Det er en kompleks opgave at korrigere for selskabsgørelsen (ISM 2010; ISM 2011c), og selskabsgørelsen gør det under alle omstændigheder vanskeligt at lave valide landesammenligninger på forsyningsområdet.

Korrektion for udgifter, der ikke kan eller må privatiseres

I Danmark er PLI en videreudvikling af udliciteringsindikatoren. For det første inddrager PLI i modsætning til udliciteringsindikatoren også køb af ydelser hos private ikke-momsregistrerede leverandører, fx private leverandører af hjemmehjælp. For det andet ses der i PLI bort fra opgaver, som ikke lovligt kan udliciteres til private, for eksempel undervisning i folkeskolen, bidrag til regionale udviklingsopgaver på undervisningsområdet, kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet, honorarer til kommunalbestyrelsesmedlemmer og afholdelse af valg.

I den svenske kontekst er der ikke foretaget en tilsvarende indikatorkorrektion for opgaver, der ikke må udliciteres. Den danske PLI er dermed ikke direkte sammenlignelig med de svenske økonominøgletal, og den mest sammenlignelige indikator opnås, hvis de danske data *ikke* korrigeres for opgaver, der ikke må udliciteres. Det bemærkes dog også, at problemet i praksis alene vedrører undervisningsområdet, idet svenske kommuner ikke medfinansierer regionale sundheds- og undervisningsopgaver, og fællesudgifter til politisk og administrativ organisation ikke er en del af den egentlige virksomhed i Sverige (jf. nedenfor).

Håndtering af udbud, hvor kommunen selv vinder udbuddet

I Danmark er IKU som nævnt ovenfor en videreudvikling af PLI, idet der i IKU også indgår opgaver, der har været konkurrenceudsat, men hvor kommunen selv har vundet opgaven. Oplysninger om kommunens egne vundne opgaver kan ikke hentes fra de kommunale økonomisystemer, men indberettes manuelt af de enkelte kommuner til Indenrigs- og Sundhedsministeriet én gang årligt. Et tilsvarende tiltag kendes ikke i Sverige, og det er derfor ikke muligt på grundlag af svenske data at beregne en indikator, der svarer til den danske IKU.

Regnskabssystemer og konteringsmæssig håndtering af køb hos private leverandører og moms

Forskelle i regnskabssystemer og konteringsmæssig håndtering af køb hos private leverandører og moms udgør en central udfordring i forhold til at skabe sammenlignelige indikatorer for udlicitering. De to landes regnskabssystemer beskrives nærmere i kapitel 3. Her fremhæves i første omgang de mest betydningsfulde forskelle.

For det første er principperne for afgrænsning af den kommunale virksomhed og inddeling i udgiftsområder forskellige i de to lande. I det svenske regnskabssystem omfatter kommunal virksomhed for eksempel ikke fællesudgifter til central kommunal administration, som i Danmark konteres i driftsregnskabet på hovedkonto 6.

For det andet påvirkes sammenligneligheden mellem Danmark og Sverige af den grundlæggende typologisering af udgifter. I dansk kommunaløkonomi sondres overordnet mellem

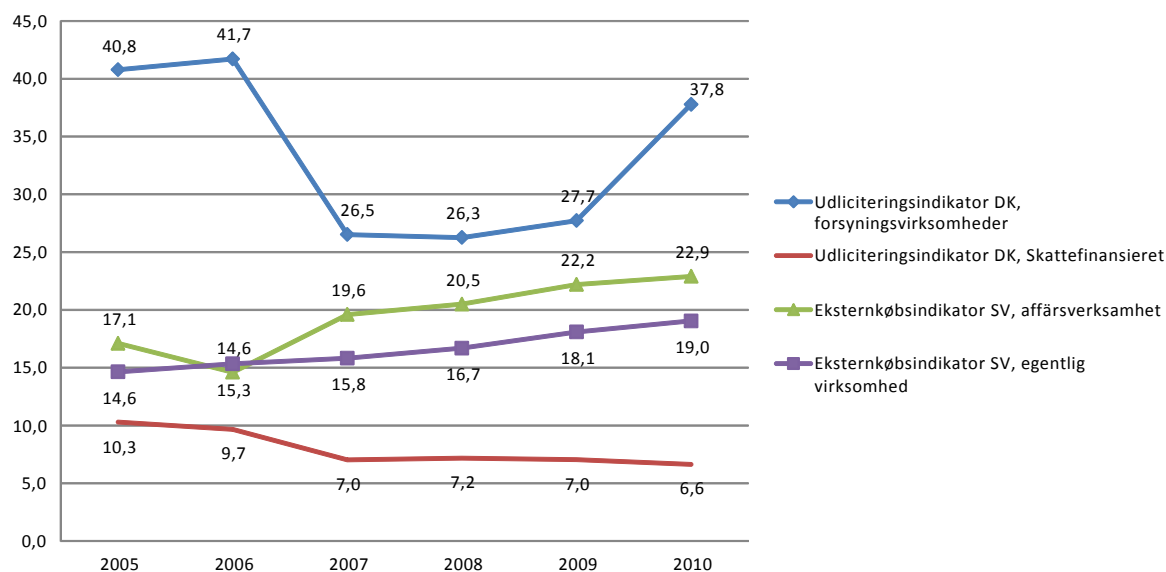
på den ene side det brugerfinansierede område (på hovedkonto 1), hvor udgifterne over en årrække skal hvile i sig selv, og på den anden side det skattefinansierede område. De skattefinansierede udgifter opdeles videre i overførsler og serviceudgifter. I Sverige går den overordnede sondring mellem forretningsvirksomhed (affärsverksamhet) og egentlig virksomhed, og mens overførsler søges holdt ude af de danske indikatorer for udlicitering⁶, indgår overførsler af socialhjælp til enkeltpersoner i den svenske eksternkøbsindikator på lige fod med køb af serviceydelser hos private virksomheder. Sidstnævnte betyder, at på områder, hvor indkomstoverførsler/transfereringer udgør en del af de samlede bruttoomkostninger, vil den svenske eksternkøbsindikator blive *lavere*, end hvis transfereringerne var holdt ude af beregningen.

Der er endvidere ikke fuld parallelitet mellem det brugerfinansierede område i Danmark og forretningsvirksomhed i det svenske regnskabssystem, idet eksempelvis udgifter til byudvikling og vejvedligeholdelse i Sverige betragtes som forretningsvirksomhed, mens det i Danmark betragtes som en del af det skattefinansierede område og konteres på henholdsvis hovedkonto 0 og 2. Hertil kommer som tidligere nævnt, at fællesudgifter til administration mv. ikke indgår i "egentlig virksomhed" i Sverige, mens de i Danmark medregnes som en del af den skattefinansierede udgiftsopgørelse.

I Figur 2.3 præsenteres nøgletal for graden af eksternt køb i Danmark og Sverige opdelt på forskellige grupper af kommunal virksomhed på grundlag af de eksisterende nationale indikatorer. Igen med den tilføjelse, at der er tale om illustrative indikatorer med foreløbig status, idet der netop *ikke* er taget højde for sammenlignelighedsproblemerne påpeget i dette afsnit.

⁶ Håndteres ved artsinddelingen i det kommunale budget- og regnskabssystem, hvor overførsler holdes ude af de forskellige udliciteringsindikatorer ved at ekskludere hovedart 5, der blandt andet omfatter 5.2 overførsler til personer.

Figur 2.3 Nationale indikatorer for eksternt køb i Danmark og Sverige 2005-2010, opdelt på hovedgrupper af virksomhed

Kilde: ISM 2011b; dataleverance fra SCB og egne beregninger. Udliciteringsindikatoren er ikke korrigeret for selskabsgørelse. Udliciteringsindikatoren opgøres kun frem til 2006 af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. For de efterfølgende år er der tale om egne beregninger på grundlag af den gældende definition i 2006 og data fra Danmarks Statistikbank (2011). Der er ikke korrigeret for betydning af kommunalreformen i Danmark i 2007.

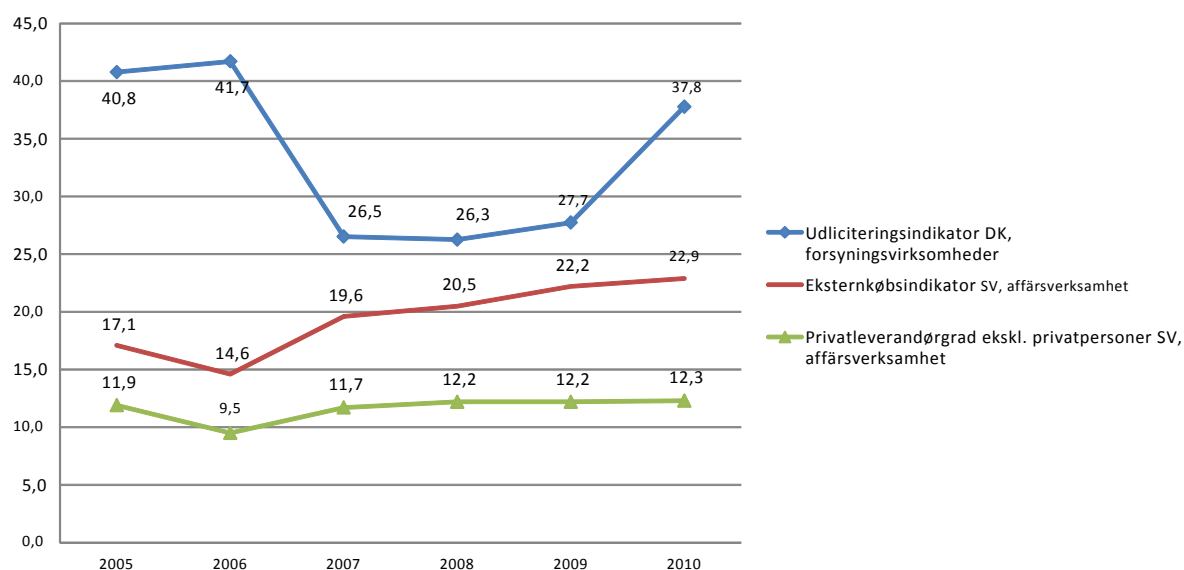
For det tredje håndteres betalinger til andre kommuner, private leverandører mv. i Danmark gennem driftsregnskabets artsinddeling, mens de i Sverige registreres i det modpartsregnskab, der som en del af specificeringen af driftsregnskab føres i tillæg til selve driftsregnskabet (jf. SCB 2011b). Ud over at kategorierne for køb hos eksterne leverandører varierer på tværs af de to lande⁷, er der her den grundlæggende forskel, at den svenske eksternkøbsindikator også omfatter køb hos andre kommuner, landsting og stat, mens de danske indikatorer har som formål at måle graden af køb hos *private* leverandører (PLI) samt opgaver, der vindes af kommunen efter konkurrence med private leverandører (IKU).

Mens den svenske indikator altså måler eksternt køb (hvor stor en andel af virksomhedens produktion, der ikke er egenproduceret), måler de danske indikatorer på forskellig vis graden af køb hos private leverandører. I tillæg til den samlede eksternkøbsindikator opgøres i Sverige også en delindikator for "därav föreningar och övriga företag" (SKL & SCB 2011: 106). Da denne delindikator ser bort fra køb hos kommunale selskaber, andre kommuner, stat og landsting, matcher den i højere grad intentionerne om måling af anvendelse af det private marked i de danske indikatorer. Denne indikator ("därav föreningar och övriga företag") kaldes i det følgende for *privatleverandørgrad ekskl. privatpersoner*. Indikatoren er imidlertid ikke offentligt tilgængelig for den samlede kommunale virksomhed, men publiceres alene for seks udvalgte udgiftsområder (SKL & SCB 2011: 106).

⁷ I Sverige findes for eksempel en modpartskategori for "föreningar och stiftelser", der ikke indgår som selvstændig leverandørkategori i den danske artsinddeling.

I Figur 2.4 er til illustration vist den samlede eksternekøbsindikator for forretningsvirksomhed i Sverige sammen med den tilsvarende delmængdeindikator for køb hos private leverandører (ekskl. privatpersoner). Til sammenligning er vist den danske udliciteringsindikator for forsyningsvirksomheder (hovedkonto 1), idet det igen skal understreges, at der ikke er korigeret for kommunalreformen og selskabsgørelsen af forsyningsvirksomheder, ligesom der ikke er taget højde for, at den svenske afgrænsning af forretningsvirksomhed også omfatter dele af de opgaver, der i Danmark konteres på hovedkonto 0 og 2.

Figur 2.4 Nationale indikatorer for eksternt køb i Danmark og Sverige 2005-2010, opdelt på hovedgrupper af virksomhed

Kilde: ISM 2011b; dataleverance fra SCB og egne beregninger. Udliciteringsindikatoren er ikke korigeret for selskabsgørelse. Udliciteringsindikatoren opgøres kun frem til 2006 af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. For de efterfølgende år er der tale om egne beregninger på grundlag af den gældende definition i 2006 og data fra Danmarks Statistikbank (2011). Der er ikke korigeret for betydning af kommunalreformen i Danmark i 2007.

For det fjerde påvirkes indikatorernes sammenlignelighed af regler for refusion og kontering af moms. En svaghed ved den danske udliciteringsindikator er, at momsfritagne ydelser ikke medtages i beregningen, da kun de momsbelagte ydelser på art 4.5 og 4.9 indgår. Køb af fremmede tjenesteydelser på eksempelvis social- og sundhedsområdet indgår med andre ord ikke i udliciteringsindikatoren og er en forklaring på, at denne efter 2006 er erstattet af PLI. For at sikre konkurrencemæssig ligestilling mellem kommuners egenproduktion og køb af varer og ydelser hos private leverandører eksisterer der i Danmark en momsrefusionsordning, hvorigennem momsudgifter ved køb hos private leverandører refunderes (ISM 2011d). Udgifter omfattet af momsrefusionsordningen fremgår af "positivlisten" (ISM 2011d), der løbende opdateres i takt med ændringer i lov, organisering og registreringsmæssige hensyn. For eksempel blev funktion 3.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge optaget på positivlisten i 2009 (ISM 2011d), mens omvendt tilskud til trafikselskaber samme år udgik af positivlisten (ISM 2010).

Bruttodrifudsudgifter på art 5.9 (øvrige tilskud og overførsler) på positivlistens funktioner indgår i beregningen af PLI, men positivlistens dynamiske karakter giver i sagens natur anledning til forskydninger i opgørelsesgrundlaget fra år til år. I Sverige er alle registreringer i kommunernes driftsregnskaber eksklusive moms, og kommunerne får godtgjort indgående moms i al kommunal virksomhed, der ikke er momspligtig (Skatteverket 2011). Dette gælder således for al virksomhed kategoriseret som egentlig virksomhed.

2.2 Nyudvikling af en sammenlignelig indikator for privatleverandørgrad

Med det mål at opnå en mere sammenlignelig indikator for graden af udlicitering kan ovenstående opsummeres i en række kardinalindsigter:

- Hverken den svenske eller de danske indikatorer tager højde for, om der har været afholdt udbud eller ej, men måler alene, om der sker køb hos private/eksterne leverandører – med eller uden udbud. De eksisterende indikatorer er dermed ikke valide indikatorer for anvendelsen af konkurrenceudsættelse.
- I Sverige indgår ikke data om egne vundne opgaver, og det er derfor ikke muligt på grundlag af svenske data at opgøre en indikator for graden af konkurrenceudsættelse.
- I Sverige korrigeres ikke for opgaver, der ikke *må* varetages af private. Den største grad af sammenlignelighed opnås dermed ved, at der heller ikke i den danske indikator korrigeres for opgaver, der ikke *må* varetages af private.
- Den svenske indikator for eksternkøb overvurderer privatleverandørgraden, da køb hos andre kommuner mv. er med.
- Den svenske indikator, der er mest sammenlignelig med de danske, er den delindikator for eksternkøb, hvor der ses bort fra køb hos kommunale selskaber, andre kommuner, stat og landsting mv.
- Større sammenlignelighed kræver større parallelitet mellem strukturen i den danske funktionsinddeling og den svenske virksomhedsinddeling. Større sammenlignelighed kan i princippet opnås ved at tilnærme den svenske kontoplansinddeling til den danske eller omvendt. Da grunddata er offentligt tilgængelige for de danske kommuner, men ikke for de svenske, er det inden for rammerne af det foreliggende projekt mest hensigtsmæssigt at skære funktionsinddelingen i den danske kontoplan til, så den minder mest muligt om den svenske.
- Opsummerende er hensigten at udvikle en ny og mere sammenlignelig indikator for *privatleverandørgrad*.
- Ud fra en samlet vurdering vil den mest sammenlignelige indikator være en indikator for privatleverandørgrad med afsæt i den danske PLI (uden korrektion for opgaver, der ikke *må* udliciteres) og den delmængde af den svenske

eksternkøbsindikator, hvor der er set bort fra køb hos kommunale selskaber, andre kommuner, stat og landsting mv. Denne indikator betegnes i Sverige ”därav föreningar och övriga företag” (Svenske Kommuner och Landsting & Statistiska centralbyrån 2011).

- Brug af plejefamilier og personlige hjælpere indregnes som hovedregel i brugen af private leverandører i den danske PLI. Køb hos enkeltpersoner indgår imidlertid ikke i den svenske indikator for ”därav föreningar och övriga företag”, og for at sikre størst mulig sammenlignelighed tillægges den svenske indikator værdien af køb hos privatpersoner (”enskilda”). Afgrænsningen af leverandører i den svenske indikator for privatleverandørgrad svarer dermed til den definition på private leverandører, som SKL anvender i sin seneste publikation (SKL 2011:8).
- I det omfang det svenske regnskabssystem tillader det, holdes svenske virksomhedsarter med en høj andel af overførselsudgifter ude af indikatoren, da overførselsudgifter vil føre til underestimering af det reelle køb hos eksterne leverandører.

De udviklede indikatorer præsenteres i kapitel 5. Forud for dette er der i kapitel 3 og 4 en summarisk fremstilling af de dele af budget- og regnskabssystemerne i de to lande, der har særlig relevans for beregningen af en privatleverandørgrad.

3 Budget- og regnskabssystemer i Danmark og Sverige

I dette kapitel beskrives de overordnede principper i de kommunale budget- og regnskabssystemer i de to lande med hovedvægt på de dele, der relaterer sig til opgørelse af udliciteringsgraden.

3.1 Danmark

Hjørnestenen i danske kommuners budgetlægning og regnskabsaflæggelse findes i Budget- og regnskabssystem for kommuner (ISM 2011a). På grundlag heraf indberettes som udgangspunkt alle registreringer af udgifter og indtægter mv. i de enkelte kommuners budgetter og regnskaber til Danmarks Statistik.

Grundstrukturen i Budget- og regnskabssystemet er en inddeling, hvor de kommunale udgifter og indtægter specificeres efter *formål*. Til brug for dette opereres med en række autoriserede hovedkonti, hovedfunktioner og funktioner.

Den kommunale kontoplan er baseret på et kontonummersystem med 16-cifrede kontonumre. Det første ciffer i kontonummeret fastlægger hovedkontoen.

Tabel 3.1 Hovedkonti i det danske Budget- og regnskabssystem

0 Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger
1 Forsyningsvirksomheder mv.
2 Transport og infrastruktur
3 Undervisning og kultur
4 Sundhedsområdet
5 Sociale opgaver og beskæftigelse mv.
6 Fællesudgifter og administration mv.
7 Renter, tilskud, udligning og skatter
8 Balanceforskydninger
9 Balance

Hovedkonto 0-6 opdeler den kommunale drifts- og anlægsvirksomhed på i alt syv hovedområder, mens hovedkonto 7 og 8 dækker finansielle poster og forskydninger på balancen. Endelig er hovedkonto 9 balancen. Under hver hovedkonto er et antal hovedfunktioner (andet og tredje ciffer i kontonummeret) og funktioner, der nærmere specificerer formålet med den enkelte udgift og indtægt. For eksempel dækker hovedfunktion 3.22 Folkeskolen m.m., mens én af funktionerne herunder er 3.22.05 Skolefritidsordninger.

Det sjette ciffer i kontonummeret dækker det kunstige begreb DRANST⁸. Centralt i forhold til indikatorer for udlicitering af driftsopgaver er DRANST 1, Drift. I denne sammen-

⁸ DR for drift, AN for anlæg og ST for status.

hæng ses således bort fra Statsrefusion på DRANST 2, anlæg på DRANST 3 og diverse statusoplysninger registreret på DRANST 4-9.

Kontonummerets syvende-fjortende ciffer vedrører ejerforhold, omkostningssted samt gruppering, og der er en yderligere opdeling af udgifterne og indtægterne inden for den enkelte funktion. Ingen af disse er relevante i forhold til de aktuelle nationale indikatorer for udlicitering. Endelig benyttes kontonummerets femtende-sekstende ciffer til den autoriserede artsopdeling, hvor karakteren af ressourceforbruget specificeres, for eksempel om der er tale om løn, varekøb, køb af tjenesteydelser eller overførsler til personer. Artsopdelingen spiller en central rolle i de danske indikatorer for udlicitering og er vist i Tabel 3.2.

Tabel 3.2 Artsopdeling i det danske Budget- og regnskabssystem

HOVEDARTER	ARTER
1 Lønninger	
2 Varekøb	2.2 Fødevarer 2.3 Brændsel og drivmidler 2.5 Køb af jord og nye bygninger (inkl. moms) 2.6 Køb af jord og bygninger (ekskl. moms) 2.7 Anskaffelser 2.9 Øvrige varekøb
4 Tjenesteydelser mv.	4.0 Tjenesteydelser uden moms 4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser 4.6 Betalinger til staten 4.7 Betalinger til kommuner 4.8 Betalinger til regioner 4.9 Øvrige tjenesteydelser mv.
5 Tilskud og overførsler	5.1 Tjenestemandspensioner mv. 5.2 Overførsler til personer 5.9 Øvrige tilskud og overførsler
6 Finansudgifter	
7 Indtægter	7.1 Egne huslejeindtægter 7.2 Salg af produkter og ydelser 7.6 Betalinger fra staten 7.7 Betalinger fra kommuner 7.8 Betalinger fra regioner 7.9 Øvrige indtægter
8 Finansindtægter	8.6 Statstilskud
9 Interne udgifter og indtægter	9.1 Overførte lønninger 9.2 Overførte varekøb 9.4 Overførte tjenesteydelser 9.7 Interne indtægter

I kommunernes budgetter skal der som minimum foretages specifikation af udgifter og indtægter mv. på de autoriserede hovedarter, mens udgifter og indtægter i regnskaberne skal specificeres på de autoriserede arter. Da de danske indikatorer for udlicitering operationaliseres på basis af udgifternes art, og denne alene er autoriseret i regnskaberne, er det ikke muligt at beregne indikatorerne på grundlag af budgetdata.

Det er væsentligt at understrege, at formålet med artsopdelingen er at registrere, hvilken *type* udgift, der er tale om, ikke *hvem* ydelsen er købt af/udbetalt til. Da nogle udgiftsarter er

momsbærende og andre ikke, indebærer dette således også, at der fra ministeriel side sker en løbende vurdering af, hvilke arter på hvilke funktioner der skal inddrages i beregningen af PLI og IKU (jf. drøftelsen heraf i kapitel 4).

Danmarks Statistik offentliggør i Danmarks Statistikbank (www.statistikbanken.dk) som minimum kommunernes regnskaber på funktions- og artsniveau. Dette muliggør videre beregninger, bearbejdninger og specificeringer af de danske data.

3.2 Sverige

Hjørnestenen i svenske kommuners regnskabsaflæggelse findes i normalkontoplanen Kommun-Bas 05 (SKL 2005a). Denne indeholder blandt andet en specifikation af, hvilke kontooplysninger der skal indberettes til SCB som grundlag for SCB's regnskabssammendrag RS (SCB 2011). Grundprincippet i den svenske model er et resultatfokuseret system, hvor der overordnet sondres mellem balancekonti og resultatkonti, men hvor slutresultatet er en konto 89, der viser årets resultat. I modsætning hertil genererer det formålsinddelte danske budget- og regnskabssystem ikke et integreret og direkte aflæseligt kommunalt resultat.

Den overordnede struktur i den svenske kontoplan er vist i Tabel 3.4. Grundbegreberne i den svenske kontoplane decimalklassificering er kontoklasse, kontogruppe, konto og underkonto (Kommun-Bas 05: 18). Disse illustreres i Tabel 3.3.

Tabel 3.3 Decimalklassificering i det svenske budget- og regnskabssystem

1 Kontoklasse 1
14 Kontogruppe
147 Konto
1471 Underkonto

Kontoklassen er den overordnede kategori og omfatter ni kontoklasser, hvoraf to er kontoklasser for balance, mens seks er resultatkontoklasser og én aktuelt ikke er i brug (jf. Tabel 3.4 nedenfor). Den tocifrede "kontogruppe" er en gruppe af ligeartede konti med fælles benævnelse, fx 44 Bidrag og transfereringer og 46 Entreprenader och köp av verksamhet. Konto er det trecifrede grundbegreb i kontoplanen og omfatter blandt andet 463 Entreprenad och köp av huvudverksamhet og 464 Entreprenad och köp av stödverksamhet, der er kernebegreber i den svenske indikator for eksternkøb (jf. kapitel 4). Kontoniveauet kan videre opdeles i underkonti.

Tabel 3.4 Kontoklasser i det svenske budget- og regnskabssystem

	Balanskonton		Resultatkonton		• Resultatkonton	• Resultatkonton	• Resultatkonton	• Resultatkonton
Kontoklass 0 Sidoordn redov	Kontoklass 1 Tillgångar	Kontoklass 2 Eget kapital	Kontoklass 3 Intäkter/Ink	Kontoklass 4 Kostn/Utgifter	Kontoklass 5 Arbetskraft	Kontoklass 6 Övriga verksamhetskostnader	Kontoklass 7 Transporter och resor	Kontoklass 8 Övr int/kostn
00. Fri	10. Immateriella anläggningstillgångar	20. Eget kapital	30. Försäljningsmedel	40. Inköp anl. tillg o finans. omsättn.tillg	50. Löner arbetad tid	60. Lokal- o markhyror, fastigh service	70. Transporter och resor	80. Skatteintäkter
01. Fri	11. Mark, byggnader o tekniska anläggningar	21. Fri	31. Taxor o avgifter	41. Inköp anl o underhållsmaterial	51. Löner ej arbetad tid	61. Hyra/leasing anläggnings-tillgångar	71. Representation	81. Fri
02. Fri	12. Maskiner o inventarier	22. Avsättningar	32. Taxor o avgifter	42. Fri	52. Fri	62. Bränsle, energi o vatten	72. Annonser, reklam, info	82. Bidr utj o gen statl bidr
03. Fri	13. Finansiella anläggnings-tillgångar	23. Långfristiga skulder	33. Taxor o avgifter	43. Inköp el-kraft, vatten o gas för distr.	53. Andra ersättningar	63. Fri	73. Försäkr avg och riskkostnader	83. Avgifter utjämnings-systemen
04. Fri	14. Förråd, lager o exploaterings-fastigheter	24. Kortfristiga skulder t kredit-inst o kunder	34. Hyror och arrenden	44. Fri	54. Kostnader naturaförmåner	64. Förbrukn.-inventarier o -material	74. Fri	84. Finansiella intäkter
05. Fri	15. Kundfordringar	25. Leverantörs-skulder	35. Bidrag	45. Bidrag o transfereringar	55. Kostnads-ersättningar	65. Kontorsmtrl o trycksaker	75. Fri	85. Finansiella kostnader
06. Fri	16. Div kortfr fordringar	26. Moms, särsk punktskatter	36. Förs verk-samh o entrepr	46. Entrepr o köp verksamh	56. Soc avgifter enl lag o avtal	66. Rep/underh maskin/invent	76. Diverse kostnader	86. Fri
07. Fri	17. Förutbet kostn o upplup-na intäkter	27. Personalens skatter, avgifter o löneavdrag	37. Försäljn exploaterings-fastigheter	47. Konsult-tjänster	57. Pensions-kostnader	67. Div främmande tjänster	77. Förlust av-ytr expl.fastigh, anl.tillgång	87. Extraordin intäkter
08. Fri	18. Kortfristiga placeringar	28. Övriga kort-fristiga skulder	38. Förs anl.tillg, div per.konton	48. Fri	58. Pers sociala kostnader m m	68. Tele-, IT-komm, postbef	78. Div periodi-seringskonton	88. Extraordin kostnader
09. Fri	19. Kassa o bank	29. Uppl kostn o förutbet int	39. Fri	49. Fri	59. Fri	69. Fri	79. Avskriv-ningar	89. Årets resultat

Kilde: Kommun-Bas 05: 152

Det bemærkes, at kontostrukturen ikke omfatter det formålprincip, der er styrende for funktionsinddelingen i den danske kontoplan. De svenske kontonumre siger således ikke noget om, hvorvidt en udgift vedrører eksempelvis folkeskole, børnehave eller vandforsyning. Aktivitetens formål fanges i det svenske system gennem *virksomhedsinddelingen*. Virksomhedsinddelingen specificerer, for hvilke virksomhedsarter der skal indberettes til SCB's regnskabssammendrag, men er formelt set ikke en del af normalkontoplanen Kommun-Bas 05 (Kommun-Bas 05: 153). Virksomhedsinddelingen er opdelt i syv virksomhedsblokke.

Tabel 3.5 Virksomhedsinddeling i det svenske budget- og regnskabssystem

Blok	Virksomhed
1	Politisk verksamhet
2	Infrastruktur, skydd m.m.
3	Fritid och kultur
4	Pedagogisk verksamhet
5	Vård och omsorg
6	Särskilt riktade insatser
7	Affärsverksamhet

Kilde: Kommun-Bas 05: 153

Blok 1-6 dækker "egentlig virksomhed", mens blok 7 omfatter forretningsvirksomhed som el-, vand-, varmforsyning og havnevirksomhed. Endvidere er der under blok 4 (Pædagogisk virksomhed) en opdeling i fx Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg og herunder en underopdeling i Öppen förskola, Förskola, Familjedaghem 0-12 år, Öppen fritidsverksamhet og Fritidshjem.

I tillæg til driftsregnskabet indberettes en supplerende driftsregnskabsspecificering ("Specificering av driftredovisning"), der blandt andet indeholder et modpartsregnskab (SCB 2011b), hvori det registreres, hvilke aktører, der har modtaget betalingen for/udbetalingen af en given ydelse. Modpartsregnskabet er opdelt på en række "modparter".

Tabel 3.6 Modpartskategorier i den svenske driftsregnskabsspecificering

Föreningar och stiftelser
Kommunägda företag
Övriga företag
Kommuner
Kommunalförbund
Landsting
Staten
Enskilda (enkeltpersoner)

Kategorierne i modpartsregnskabet har ikke kontonumre, men optræder som bogstavbaserede identifikationer i SCB's regnskabssammendrag.

SCB offentliggør ikke som Danmarks Statistik data for alle virksomhedsarter i driftsregnskabet og data fra modpartsregnskabet er ikke offentligt tilgængelige. Dataene publiceres alene på udvalgte aggregerede udgiftsområder på basis af de fast definerede tabeller i SCB's databaser. Brugeren af SCB's databaser har ikke mulighed for selv at afgrænse udgiftsområder eller udvælge enkeltvise virksomhedsarter til videre studier. I modsætning til Danmark er det derfor ikke umiddelbart muligt at viderebearbejde de svenske data og lave egne beregninger.

Det bemærkes endvidere, at virksomhedsinddelingen i den særlige driftsregnskabsspecifisering er grovere end i driftsregnskabet og derfor ikke tillader udtræk på servicebasis fra SCB om eksternkøb på alle virksomhedsarter i driftsregnskabet, men alene på de aggregeringsniveauer, der er omfattet af driftsregnskabsspecificeringen.

4 Nøgletal om udlicitering i Danmark og Sverige

I dette kapitel beskrives og diskuteres operationaliseringer af de eksisterende nationale indikatorer for udlicitering i Danmark og Sverige.

4.1 Danske indikatorer

Den første nationale indikator med det sigte at opgøre graden af inddragelse af private leverandører i den kommunale opgaveløsning var udliciteringsindikatoren. Denne har været opgjort siden 1993.

Udliciteringsindikator:

$$\frac{\text{Bruttodriftsudgifter på art 4.5 og 4.9 på hovedkonto 0–6 ekskl. 3.37–3.43, 3.46–3.48 og hkt 4}}{\text{Bruttodriftsudgifter på hovedart 1–4 på hovedkonto 0–6 ekskl. 3.37–3.43, 3.46–3.48 samt hkt 4}} * 100$$

Note: Der ses i udliciteringsindikatoren bort fra udgifter relateret til amtskommunal virksomhed: 3.37-3.43 (prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne, gymnasier mv.), 3.46-3.48 (social- og sundhedsuddannelser) og hkt 4 (sygehusvæsen og sygesikring).

Udliciteringsindikatoren måler graden af køb af momsbelagte tjenesteydelser hos private leverandører. Køb af fødevarer, el, vand, hjælpemidler, inventar mv. indgår ikke i tælleren, da varekøb registreres under hovedart 2.

Vedrørende udliciteringsindikatoren skal særligt bemærkes to forhold (ISM 2011b). For det første er ikke alle tjenesteydelser på art 4.5 og 4.9 købt efter udbud, og for det andet kan momsfritagne opgaver ikke medtages i beregningen af indikatoren, fordi køb af fremmede tjenesteydelser på momsfritagne områder, fx privat levering af hjemmepleje, ikke registreres særskilt.

Endvidere kan eventuelle mellemkommunale betalinger påvirke indikatoren og betyde, at den gennemsnitlige udliciteringsindikator for et udvalg af kommuner eller for hele landet kan være vurderet for lavt. Dette skyldes, at nævneren i udliciteringsindikatoren vil indeholde den samme udgiftspost to gange, hvis en kommune betaler en anden kommune for at varetage en opgave. Nemlig som en udgiftspost hos både den kommune, der udfører opgaven (fx hovedart 1 løn, 2 varekøb og 4 tjenesteydelser), og den kommune, der betaler for at få opgaven løst (art 4.7 betalinger til kommuner).

Fra 2007 er udliciteringsindikatoren blevet erstattet af privatleverandørindikatoren (PLI). PLI søger at tage højde for de udfordringer i udliciteringsindikatoren, der knytter sig til mellemkommunale betalinger og manglende inddragelse af momsfritagne ydelser. Det første håndteres ved i opgørelsen af PLI at se bort fra betalinger til staten og kommuner (art 4.6 og 4.7), mens problemstillingen omkring momsfritagne ydelser håndteres ved på hovedkonto

4 og 5 at inddrage køb af ydelser hos private ikke-momsregistrerede leverandører registreret på art 4.0 (tjenesteydelser uden moms) ud over de momsbærende ydelser på art 4.5 og 4.9.

Endvidere søges der taget højde for de artskonteringsmæssige implikationer af momsrefusionsordningen for kommuner og regioner. Momsrefusionsordningen har til formål at skabe konkurrencemæssig ligestilling mellem kommunernes egenproduktion og køb af varer og tjenesteydelser, ved at kommunerne får refunderet deres momsudgifter ved køb hos private leverandører (ISM 2011d). Ordningen indebærer blandt andet, at kommunerne i tilgift til den almindelige refusion af indgående moms på de momsbærende arter 4.5 og 4.9 får refunderet moms ud fra en beregnet momsandelsprocent på art 4.6 og 5.9 for udgifterne på funktionerne på den såkaldte positivliste. Positivlisten omfatter blandt andet kommuners bidrag til statslige og private skoler, tilskud til privatinstitutioner, privat dagpleje mv., beskyttet beskæftigelse og introduktionsprogram mv. for nytilkomne udlændinge. For positivlistens funktioner inddrages i PLI udgifter på art 5.9 Øvrige tilskud og overførsler.

Positivlistens funktioner for undersøgelsesårene fremgår af Tabel 4.1 (se ISM 2011d for den seneste positivliste).

Tabel 4.1 Positivlistens funktioner 2007-2010

År	Positivlistens funktioner	Tilgang	Afgang
2007	0.32.31 Stadion og idrætsanlæg 0.32.35 Andre fritidsfaciliteter 2.32.31 Busdrift (grp. 001) 2.32.33 Færgedrift (grp. 001) 2.32.35 Jernbanedrift (grp. 001) 3.22.10 Bidrag til statslige og private skoler 3.22.12 Efterskoler og ungdomskostskoler 3.35.60 Museer 3.35.63-3.35.64, Musikarrangementer og Andre kulturelle opgaver 3.38.74 Lokaletilskud 5.25.19 Tilskud til privatinstitutioner, privat dagpleje, private fritidshjem, private klubber og puljeordninger 5.38.58-5.38.59 Beskyttet beskæftigelse (§ 103) og Aktivitets- og samværstilbud (§ 104) 5.46.60 Integrationsprogram og introduktionsforløb mv. 5.58.80 Revalidering 5.68.98 Beskæftigelsesordninger (grp. 18) 5.72.99 Øvrige sociale formål		
2008	- -		
2009	0.32.31 Stadion og idrætsanlæg 0.32.35 Andre fritidsfaciliteter 3.22.10 Bidrag til statslige og private skoler 3.22.12 Efterskoler og ungdomskostskoler 3.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge 3.35.60 Museer 3.35.63-3.35.64 Musikarrangementer og Andre kulturelle opgaver 3.38.74 Lokaletilskud 5.25.19 Tilskud til privatinstitutioner, privat dagpleje, private fritidshjem, private klubber og puljeordninger 5.38.58-5.38.59, Beskyttet beskæftigelse (§ 103) og Aktivitets- og samværstilbud (§ 104) 5.46.60, Integrationsprogram og introduktionsforløb mv. 5.58.80 Revalidering 5.68.98 Beskæftigelsesordninger (grp. 18) 5.72.99 Øvrige sociale formål	3.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge	2.32.31 Busdrift (grp. 001) 2.32.33 Færgedrift (grp. 001) 2.32.35 Jernbanedrift (grp. 001)
2010	- -		

Desuden har hensigten med PLI været at undtage funktioner i det kommunale budget- og regnskabssystem, hvor opgaven ikke lovligt kan varetages af private leverandører. Sidstnævnte afgrænses som udgangspunkt ved opgaver knyttet til folkeskolen (3.22.01), aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet (3.51.80), politisk organisation (6.42.40-6.42.43 – fx udgifter til kommunalbestyrelsesmedlemmer og valg), vækstfora (6.48.61) og løn-/barselpuljer (6.52.70). PLI får hermed en dynamisk karakter, og den operationelle definition ændres af Indenrigsministeriet i samarbejde med KL i takt med opgaveændringer, ny lovgivning og nye styrings- og informationshensyn.

Privatleverandørindikator (PLI):

$$\begin{aligned} & \text{Bruttodriftsudgifter på art 4.5 og 4.9 på hovedkonto 0 – 6} \\ & \text{ekskl. funktioner, hvor opgaven ikke lovligt kan varetages af private leverandører} \\ & \quad + \text{bruttodriftsudgifter på art 4.0 på hovedkonto 4 og 5} \\ & \quad + \text{bruttodriftsudgifter på art 5.9 på positivlistens funktioner} \\ & \quad + (\text{for 2010}) \text{art 5.9 på grp. 001 på funktionerne 2.32.31, 2.32.33 og 2.32.35} \\ \hline & \text{Bruttodriftsudgifter på hovedart 1 – 4 (ekskl. art 4.6 og 4.7) på hovedkonto 0 – 6} \\ & \text{ekskl. funktioner, hvor opgaven ikke lovligt kan varetages af private leverandører} \\ & \quad + \text{bruttodriftsudgifter på art 5.9 på positivlistens funktioner} \\ & \quad + (\text{for 2010}) \text{art 5.9 på grp. 001 på funktionerne 2.32.31, 2.32.33 og 2.32.35} \\ & * 100 \end{aligned}$$

Note: Opgaver, der ikke lovligt kan varetages af private, er i 2009 og 2010 defineret ved følgende funktioner: funktion 3.22.01 (hovedart 1), 3.41.80, 4.62.81, 6.42.40-6.42.43, 6.48.61 og 6.52.70). I 2007 og 2008 var 6.48.63 (Udvikling af menneskelige ressourcer) også omfattet af denne eksklusionsliste. Før kommunalreformen indeholdt eksklusionslisten i 2005 og 2006 udgifter på funktionerne 3.016.40-6.43 og 6.60-6.70 samt de amtskommunalt relaterede udgifter på 3.37-3.43, 3.46-3.48 og hkt 4.

PLI er i 2009 og 2010 i den nationale opgørelse korregeret for selskabsgørelse på hovedkonto 1 og ændring af positivlisten (ISM 2010; ISM 2011c).

Indikator for konkurrenceudsættelse (IKU) er opgjort fra 2009 som supplement til PLI. IKU er en videreudvikling af PLI og adskiller sig fra denne ved, at der i tælleren også indregnes værdien af udbud, hvor kommunen selv har vundet udbuddet.

Indikator for konkurrenceudsættelse (IKU):

$$\begin{aligned} & \text{Bruttodriftsudgifter på art 4.5 og 4.9 på hovedkonto 0 – 6} \\ & \text{ekskl. funktioner, hvor opgaven ikke lovligt kan varetages af private leverandører} \\ & \quad + \text{bruttodriftsudgifter på art 4.0 på hovedkonto 4 og 5} \\ & \quad + \text{bruttodriftsudgifter på art 5.9 på positivlistens funktioner} \\ & \quad + (\text{for 2010}) \text{art 5.9 på grp. 001 på funktionerne 2.32.31, 2.32.33 og 2.32.35} \\ & \quad + \text{kommunalt vundne udbud som indberettet til Indenrigs – og Sundhedsministeriet} \\ \hline & \text{Bruttodriftsudgifter på hovedart 1 – 4 (ekskl. art 4.6 og 4.7) på hovedkonto 0 – 6} \\ & \text{ekskl. funktioner, hvor opgaven ikke lovligt kan varetages af private leverandører} \\ & \quad + \text{bruttodriftsudgifter på art 5.9 på positivlistens funktioner} \\ & \quad + (\text{for 2010}) \text{art 5.9 på grp. 001 på funktionerne 2.32.31, 2.32.33 og 2.32.35} \\ & * 100 \end{aligned}$$

Note: Opgaver, der ikke lovligt kan varetages af private, er i 2009 og 2010 defineret ved følgende funktioner: funktion 3.22.01 (hovedart 1), 3.41.80, 4.62.81, 6.42.40-6.42.43, 6.48.61 og 6.52.70). I 2007 og 2008 var 6.48.63 (Udvikling af menneskelige ressourcer) også omfattet af denne eksklusionsliste. Før kommunalreformen indeholdt eksklusionslisten i 2005 og 2006 udgifter på funktionerne 3.016.40-6.43 og 6.60-6.70 samt de amtskommunalt relaterede udgifter på 3.37-3.43, 3.46-3.48 og hkt 4.

IKU er på samme måde som PLI i 2009 og 2010 i den nationale opgørelse korrigeret for selskabsgørelse på hovedkonto 1 og ændring af positivlisten (ISM 2010; ISM 2011c).

En særlig operationel udfordring for IKU vedrører håndteringen af fritvalgsordninger. For det første er det ikke på alle områder entydigt, hvornår en opgave har været konkurrenceudsat (Indenrigsministeriet 2007, bilag 1, side 4). For det andet har registreringen i budget- og regnskabssystemet svært ved at opfange konkurrenceudsættelsen i de tilfælde, hvor borgeren vælger at bruge kommunen som leverandør. På området for personlig og praktisk hjemmehjælp kan brugerne ifølge lovgivningen for eksempel selv vælge mellem offentlige og private leverandører og basere leverandørvalget på en godkendelsesmodel, en udbudsmodel eller udbud inden for godkendelsesmodellen (ibid.).

Intentionen i IKU er at betragte fritvalgsordninger som konkurrenceudsatte, når ordningerne giver borgerne fri adgang til at vælge en godkendt privat leverandør uden væsentlige meromkostninger for basisydelsen (Indenrigsministeriet 2007, bilag 2, side 8). I den teoretiske definition af IKU vil hjemmehjælp omfattet af frit valg af leverandør derfor som udgangspunkt også være konkurrenceudsat, hvis borgeren vælger kommunen som leverandør. Som udgifterne faktisk konteres af kommunerne, tæller kommunens levering af hjemmehjælp (omfattet af frit valg af leverandør) imidlertid som hovedregel ikke med i IKU.

Beregnes PLI for gruppering 5.32.001 (Kommunens levering af personlig og praktisk hjælp omfattet af frit valg af leverandør) i den autoriserede kontoplan er PLI for denne gruppering i regnskab 2010 på 9 procent (www.statistikbanken.dk, tabellen REGK53). I princippet indberetter kommunerne i tilgift hertil kommunens egne vundne udbud til Indenrigsministeriet. Dette forudsætter dog, at der har været afholdt udbud, og da størstedelen af kommunerne baserer fritvalgsordningen på hjemmehjælpsområdet på godkendelsesmodellen, vil der typisk ikke have været afholdt udbud.

Følgelig vil den empiriske måling af IKU på hjemmehjælpsområdet underestimere den faktiske grad af konkurrenceudsættelse, sådan som konkurrenceudsættelsen er defineret teoretisk. Her er der således en operationel udfordring for IKU.

I det foreliggende projekt, hvor intentionen er at udvikle en sammenlignelig indikator for graden af køb hos *private leverandører*, udgør dette dog ikke et problem, da kommunal levering af hjemmehjælp pr. definition ikke indgår i indikatoren, og konteringen i regnskabssystemet opfanger, at PLI er omtrent 100 procent på gruppering 5.32.009 (Private leverandører af personlig og praktisk hjælp) (www.statistikbanken.dk, tabellen REGK53).

En særlig problematik knytter sig til registreringen af selvejende og private institutioner samt til betydningen af brugerbetaling, hvor betalingen ikke går til kommunen, men direkte til den private leverandør.

Selvejende institutioner vil, såfremt de har driftsoverenskomst med kommunen, som udgangspunkt blive konteret på samme måde som kommunale institutioner. Det vurderes, at langt størstedelen af de selvejende institutioner er på driftsoverenskomst og derfor ikke indgår som private leverandører i PLI eller som konkurrenceudsat i IKU. Denne vurdering un-

derstøttes af, at ca. 75 procent af de selvejende institutioner på dagtilbudsområdet benytter kommunal lønudbetaling⁹.

For private institutioner vil det også afhænge af driftsrelationen til kommunen, afregningsformen og den konkrete lønudbetalingsform, om udgifterne indgår i PLI/IKU eller ej, samt i sidste ende i den konkrete konteringspraksis i den enkelte kommune. For private institutioner, der konteres på funktion 5.25.19 (tilskud til privatinstitutioner, privat dagpleje, private fritidshjem, private klubber og puljeordninger), vil udgifterne antageligt ofte indgå i PLI som brug af privatleverandør, idet også art 5.9 (Øvrige tilskud og overførsler) på positivlistens funktioner indgår i PLI og IKU. Hvis udgifter til private daginstitutioner konteres på andre funktioner på dagtilbudsområdet, vil det antageligt afhænge af lønudbetalingsform og afregningsform, om disse udgifter i PLI og IKU indgår som kommunale udgifter eller udgifter til private leverandører.

Cirka 40 procent af de private daginstitutioner udbetaler løn via de kommunale lønsystemer¹⁰. Konteres disse institutioner på andre dagtilbudsfunktioner end 5.25.19, er det sandsynligt, at udgifterne konteres på hovedart 1 lønninger og derved har samme PLI-status som lønudbetalinger for kommunale daginstitutioner. Men også på 5.25.19 registrerer nogle kommuner udgifter på hovedart 1 lønninger. For eksempel udgør lønudgiften i tre kommuner mellem 17 og 24 procent af bruttodriften i PLI i 2010 (Danmarks Statistikbank 2011), og den indgår dermed ikke i PLI som køb hos en privat leverandør.

På udgiftsområder, hvor brugerbetaling sker direkte til den private leverandør frem for kommunen, vil PLI og IKU kunne underestimere den reelle brug af private leverandører. Dette gælder for eksempel på folkeskoleområdet, hvor kommunerne yder et lovbestemt tilskud til private skoler, men hvor der herud over er forældrebetaling direkte til friskolen. Den faktiske bruttodriftsudgift for friskoler er dermed højere end den bruttodriftsudgift, der fremgår af kommunernes regnskaber, ligesom de samlede (skattebetalte og brugerfinansierede) udgifter til private aktører (i dette tilfælde friskoler) også er højere. Hvis kommunens betaling til friskolen blev registreret som køb hos en privat leverandør, og forældrenes brugerbetaling til fri- og privatskoler også blev indregnet, ville privatleverandørgraden blive højere, end den estimeres med de nuværende metoder til opgørelse af IKU- og PLI-indikatorerne.

I praksis sker kommunens betaling ikke direkte til friskolen, idet overførslen til friskolen foregår fra staten, og kommunens bidrag til friskolen registreres på art 4.6 Betalinger til staten. I regnskab 2010 var de samlede bruttodriftsudgifter på hovedart 1-4 på funktion 3.22.10 (Bidrag til statslige og private skole) på ca. 3,4 mia. kroner (Danmarks Statistikbank 2011). Af disse udgjorde betalinger til staten 3,33 mia. kroner svarende til 98 procent. Disse udgifter indgår ikke i PLI og IKU, da både tæller og nævner beregnes eksklusive udgifter på art 4.6. For de resterende bruttodriftsudgifter på 68 mio. kroner udgør art 4.5, 4.9 og 5.9 de 94 procent. Men altså kun ud af 2 procent af bruttoudgifterne på 3.22.10. Beregningsteknisk indgår

⁹ Egen beregning på grundlag af oplysninger fra Danmarks Statistik om daginstitutionernes indberetningsform til Danmarks Statistiks sociale ressourceopgørelse 2010. Cirka 75 procent af de selvejende daginstitutioner er omfattet af digital dataindberetning via FLD, det fælleskommunale løndatakontor.

¹⁰ Samme kilde som i foregående note.

private skoler dermed for alle praktiske formål ikke i PLI og IKU som brug af private leverandører.

De danske indikatorer for udlicitering og brug af private leverandører publiceres af Indenrigs- og Sundhedsministeriet som et nøgletal for den samlede kommunale driftsvirksomhed på www.noegletal.dk. Der publiceres ikke fra centralt hold partielle indikatorer på sektorer eller udgiftsområder.

4.2 Svenske indikatorer

Den primære indikator i de nationale svenske opgørelser er SCB's beregning af "Kommunens köp av verksamhet som andel av kommunens kostnad för verksamhet" (SCB 2011a). Denne betegnes i dette notat som eksternkøbsindikator.

Eksternkøbsindikator:

$$\frac{\text{Entreprise og køb af hoved – og støttevirksomhed (konto 463 og 464 i driftsregnskabet)}}{\text{Samlede bruttodriftsomkostninger i regnskabssammendraget (RS, kol N)} - \text{Interne indtægter (kol. R)} - \text{salg til andre kommuner og landsting (kol UA og UF i modpartsregnskab)}} * 100$$

Værdien af nævneren betegnes i det svenske system som omkostninger ("kostnad") og viser kommunernes omkostninger ved egen konsumtion. Disse beregnes ved fra de samlede bruttodriftsomkostninger at fratrække interne indtægter (dvs. indtægter fra andre forvaltninger i egen kommune) og salg af virksomhed til andre kommuner og landsting (modsvarer omkostninger for virksomhed, som ikke konsumeres i kommunen).

I lighed med de danske indikatorer omfatter indikatoren ikke varekøb. Fire grundlæggende forudsætninger skal være opfyldt, før køb registreres som "köp av verksamhet" på konto 463 og 464:

- 1 Der foreligger en aftale eller lignende overenskomst med en ekstern producent om at bedrive en vis virksomhed
- 2 Det vedrører virksomhed eller delvirksomhed af større omfang
- 3 Kommunen har hovedansvaret for, at tjenesten tilbydes indbyggerne
- 4 Virksomheden skulle ellers have været udført i eget regi

Entreprise og køb af hoved- og støttevirksomhed omfatter en række modpartskategorier i det svenske driftsregnskab oplistet i Tabel 4.2.

Tabel 4.2 Kategorier for entreprise og køb af hoved- og støttevirksomhed i det svenske driftsregnskab

Entreprenad och köp av huvudverksamhet (463)	Entreprenader och köp av stödverksamhet (464)
EA Föreningar stiftelser EC Kommunägda företag EE Övriga företag EG Kommuner EI Kommunalförbund EK Landsting EM Staten EO Enskilda	FA Föreningar stiftelser FC Kommunägda företag FE Övr. företag o organisat. FG Kommuner FI Kommunalförbund FK Landsting FM Staten FO Enskilda

Det fremgår, at ikke bare køb hos private leverandører, men også køb hos andre kommuner, stat og landsting indgår i indikatoren. Fokus er med andre ord på graden af eksternt køb, og ikke som i de danske indikatorer på graden af køb hos private leverandører.

Der knytter sig ikke samme momshåndteringsudfordring til den svenske eksternkøbs-indikator som til den danske PLI. For det første fordi alle omkostninger indberettes til SCB eksklusive moms, og de svenske kommuner desuden får refunderet al moms udbetalt til private virksomheder, hvis købet vedrører ikke-momspligtig kommunal virksomhed (Skatteverket 2011). Dette gælder al egentlig virksomhed. For det andet retter modpartsregnskabet sig som sagt mod, *hvem* ydelsen købes hos, uafhængigt af om ydelsen er momsbelagt eller ej.

En særlig komparativ udfordring knytter sig til håndteringen af indkomstoverførsler/transfereringer i det svenske system, idet transfereringer indgår som en del af de samlede omkostninger for en virksomhed. I modsætning hertil indgår indkomstoverførsler ikke i de danske indikatorer for udlicitering, idet disse baserer sig på hovedart 1-4 og ekskluderer alle indkomstoverførsler, som registreres på art 5.2 Overførsler til personer.

Som følge af at indkomstoverførsler indgår i nævneren (kostnad) i den svenske indikator, vil denne på udgiftsområder med indkomstoverførsler blive lavere end tilsvarende danske indikatorer. Sammenlignet med de danske indikatorer vil den svenske eksternkøbsindikator med andre ord undervurdere graden af eksternkøb. Et eksempel kan illustrere dette. I 2010 udgør transfereringer 9,8 mia. kroner af de samlede bruttoomkostninger på 12,8 mia. kroner til Ekonomisk bistånd (575), svarende til 77 procent af bruttoomkostningerne. Antager vi nu, at det samlede eksterne køb er 2 mia. kroner, samt at der ikke er interne indtægter eller salg til andre kommuner/landsting, vil den svenske eksternkøbsindikator blive opgjort til $2/12,8 \cdot 100 = 15,6$ procent. Men da 9,8 mia. kroner af de samlede omkostninger er transfereringer til personer – som ikke kan ”købes” hos andre aktører – er det reelt kun virksomhed for 3 mia. kroner, der *kunne* købes hos andre end kommunen selv.

I dette tilfælde ville det være mere retvisende – og mere sammenligneligt med de danske indikatorer – at opgøre det eksterne køb til $2/(12,8-9,8) \cdot 100 = 66,7$ procent. Transfereringernes inklusion i de samlede omkostninger betyder med andre ord, at det eksterne køb undervurderes i forhold til en situation, hvor transfereringer var holdt ude af indikatoren. I det konkrete tilfælde altså en eksternkøbsindikator på 15,6 procent mod en indikator på 66,7 procent, hvis der ses bort fra disse transfereringer.

Tabel 4.3 Virksomhedsarter, hvor indkomstoverførsler udgør den største andel af bruttoomkostningerne i Sverige 2010 (1.000 svenske kroner)

Verksamhet	Nr	Transfereringer, totalt	Bruttokostnad	Andel av brutto-kostnad
Stöd till studieorganisationer	310	488313	532983	91,6%
Stöd till politiska partier	110	394329	433994	90,9%
Ekonomiskt bistånd	575	9841794	12785852	77,0%
Allmän fritidsverksamhet	300	1309908	2399566	54,6%
Flyktningmottagande	600	1935014	5410121	35,8%
Näringslivsfrämjande åtgärder	220	584831	2050297	28,5%
Turistverksamhet	230	225072	949920	23,7%
Allmän kulturverksamhet, övrigt	315	1006685	4326305	23,3%
Räddningstjänst	270	1113765	6758946	16,5%

Kilde: særudtræk fra SCB

Tabel 4.3 viser de virksomhedsarter i de svenske driftsregnskaber, hvor transfereringer i 2010 udgjorde den største andel af bruttoomkostningerne. Særligt for disse virksomhedsarter gælder, at den svenske eksternkøbsindikator vil være *lavere*, end hvis transfereringer ikke indgik i indikatoren.

Størst mulig sammenlignelighed mellem de danske og svenske indikatorer ville som sagt opnås, hvis det var muligt at holde transfereringer ude af beregningerne. Eller alternativt at holde virksomhedsarter med en høj transfereringsgrad ude af indikatorberegningerne. Dette lader sig i princippet gøre, da transfereringerne fremgår af driftsregnskabet. Men en sådan korrektion udfordres af, at salg til andre kommuner og landsting alene fremgår af den særlige driftsregnskabsspecificering, hvor virksomhedsinddelingen er grovere end i driftsregnskabet. Som følge heraf definerer driftsregnskabsspecificeringen, hvilket aggregeringsniveau af virksomhedsarter den svenske indikator kan beregnes for. For eksempel indberettes 575 Ekonomisk bistånd i driftsregnskabsspecificeringen som en samlet sum sammen med 571 Övrig vuxenvård og 585 Familjerätt.

Mellemkommunale betalinger som følge af *salg* til andre kommuner indgår i indikatorens nævner på samme måde som i den danske PLI. I Sverige fratrækkes betalinger fra andre kommuner blot i bruttoomkostningerne, mens bruttoomkostningerne i den danske PLI afgrænses til hovedkonto 1-4 og dermed opgøres eksklusive betalinger fra stat, andre kommuner og regioner (art 7.6, 7.7 og 7.8). *Køb* hos andre kommuner indgår derimod på forskellig vis i de to indikatorer. I Danmark fratrækkes betalinger til andre kommuner og regioner (art 4.6 og 4.7) i nævnerens bruttoomkostninger, mens køb hos andre kommuner i Sverige indgår som en del af nævnerens bruttoomkostninger på lige fod med lokalt afholdte udgifter. I den svenske tæller indgår endvidere køb hos andre kommuner på samme måde som køb hos private leverandører, idet indikatoren som sagt sigter mod at opgøre graden af eksternt køb, ikke graden af brug af private leverandører. I den svenske indikator vil køb hos andre kommuner med andre ord indgå i både tæller og nævner, hvorimod køb hos andre kommuner i den danske PLI hverken indgår i tæller eller nævner.

I tillæg til den overordnede eksternkøbsindikator opgør SCB en delindikator, hvor tælleren alene omfatter foreninger og stiftelser samt øvrige virksomheder (SKL og SCB 2011). Denne indikator benævnes ”därav foreninger och övriga företag”, men betegnes i dette notat for nemheds skyld som privatleverandørgrad eksklusive privatpersoner.

Privatleverandørgrad eksklusive privatpersoner:

Entreprise og køb af virksomhed hos foreninger, stiftelser og øvrige virksomheder
(modpartsregnskab, modpart EA og EE på konto 463 samt FA og FE på konto 464)

Samlede bruttodriftsomkostninger i regnskabssammendraget (RS, kol. N)

– interne indtægter (kol. R)

– salg til andre kommuner og landsting (kol UA og UF i modpartsregnskab)

Indikatoren opgør køb af entreprise og virksomhed hos foreninger, stiftelser og øvrige virksomheder som andel af bruttoomkostningerne. Herved ses der bort fra køb hos kommunalt ejede selskaber, andre kommuner, kommunale forbund, landsting, stat og enkeltpersoner. Dette betyder først og fremmest, at indikatorens teoretiske indhold i højere grad end eksternkøbsindikatoren svarer til den danske PLI, idet fokus er på graden af brug af private leverandører.

Den operationelle definition af delindikatoren har dog også betydning for, hvordan mellemkommunalt køb og salg påvirker indikatoren. Som det er tilfældet med eksternkøbsindikatoren, indgår *salg* til andre kommuner i indikatorens nævner på samme måde som i den danske PLI (se ovenfor under gennemgang af eksternkøbsindikatoren). *Køb* hos andre kommuner indgår derimod på forskellig vis i de to indikatorer. I Danmark fratrækkes betalinger til andre kommuner og regioner (art 4.6 og 4.7) i nævnerens bruttoomkostninger, mens køb hos andre kommuner i Sverige indgår som en del af nævnerens bruttoomkostninger på lige fod med lokalt afholdte udgifter. Hvis en svensk kommune øger købet hos andre kommuner, vil det øge bruttoomkostningerne i indikatorens nævner og herved medvirke til at reducere den beregnede privatleverandørgrad. Køb hos private leverandører vil betyde, at en mindre andel af de samlede bruttoomkostninger er køb hos private.

I den danske PLI vil køb hos andre kommuner derimod hverken påvirke tæller eller nævner. PLI opgør hermed, hvor stor en andel af udgifterne afholdt inden for kommunens grænser, som betales til private leverandører, mens privatleverandørgraden for de svenske kommuner opgør, hvor stor en andel af kommunens afholdte udgifter der betales til private leverandører. Udtrykt på en anden måde indgår kommunen i den svenske indikator som en organisatorisk enhed, mens den i den danske PLI indgår som en geografisk enhed.

I sammenligninger af privatleverandørgraden mellem Danmark og Sverige betyder dette, at på udgiftsområder med en høj grad af køb hos andre kommuner eller landsting, vil privatleverandørgraden tendere til at blive estimeret lavere i Sverige end i Danmark.

Det bemærkes endvidere, at køb af virksomhed hos privatpersoner (”enskilda”) ikke indgår i privatleverandørgradens tæller, idet denne omfatter køb hos foreninger, stiftelser og private virksomheder. For de svenske kommuners samlede virksomhed udgør køb hos private

blot 1,5 procent af det samlede eksterne køb, og for de samlede udgifter er betydningen af dette derfor marginal. På udgiftsområder, hvor en større del af købet foregår hos privatpersoner, kan betydningen imidlertid være større. Dette gælder eksempelvis på området for udsatte børn og voksne, hvor plejefamilier vil blive registreret som køb hos *enkeltpersoner* ("enskilda"), som i modsætning til køb hos enkeltmands*virksomheder* ikke indgår i den beregnede privatleverandørgrad¹¹. Køb hos privatpersoner ("enskilda") som plejefamilier, kontaktpersoner og personlige hjælpere er dermed ikke omfattet af den svenske indikator, mens de som hovedregel er omfattet af den danske operationalisering af PLI.

I Sverige publiceres nøgletal for kommunens køb af virksomhed ikke som et samlet nøgletal for alle udgiftsområder (verksamheter), men som indikatorer for seks udvalgte udgiftsområder (Sveriges Kommuner och Landsting & Statistiska centralbyrån 2011):

- Infrastruktur
- Forskola och skolbarnsomsorg
- Utbildning
- Äldre- och funktionshindrade
- Individ- og familjeomsorg
- Affärsverksamhet

Virksomhedsafgrænsningen af de seks udgiftsområder præsenteres nedenfor.

Infrastruktur (290)

- 215 Fysisk och teknisk planering och bostadsförbättring
- 220 Näringslivsfrämjande åtgärder
- 225 Konsument- och energirådgivning
- 230 Turistverksamhet
- 249 Gator och vägar samt parkering
- 250 Parker
- 261 Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutövning
- 263 Miljö, hälsa och hållbar utveckling
- 267 Alkoholtillstånd m.m.
- 270 Räddningstjänst
- 275 Totalförsvaret och samhällsskydd

Forskolaverksamhet och skolbarnsomsorg (430)

- 400 öppen förskola
- 407 förskola

¹¹ Køb af *ydelser* hos enkeltpersoner registreres i specificeringen af driftsregnskabet som køb af virksomhed (EO og FO), hvorimod indkomstoverførsler ikke registreres som køb af virksomhed, men under "bidrag og transfereringer" (kolonne T i specificeringen af driftsregnskabet).

- 412 familjedaghem 0 - 12 år (fra 2009: pedagogisk omsorg i skollagen)
- 415 öppen fritidsverksamhet
- 425 fritidshem

Utbildning (480)

- 435 förskoleklasser
- 440 grundskola
- 450 gymnasieskola
- 453 gymnasiesärskola
- 470 grundläggande vuxenutbildning
- 472 Gymnasial vuxenutbildning samt påbyggnadsutbildning
- 474 särvox (vuxenutbildning för utvecklingsstörda)
- 475 högskoleutbildning
- 476 svenska för invandrare
- 478 uppdragsutbildning

Vård och omsorg om äldre och funktionshindrade (540)

- 510 vård och omsorg
- 513 insatser enligt LSS¹²
- 530 färdtjänst/riksfärdtjänst
- 535 förebyggande verksamhet

Individ- och familjeomsorg (580)

- 552 institutionsvård vuxna missbrukare
- 554 institutionsvård för barn och unga
- 556 familjehemsvård för vuxna missbrukare
- 557 familjehemsvård för barn och unga
- 558 övriga öppna insatser för vuxna missbrukare
- 568 öppna insatser för barn och unga
- 569 barn och ungdomsvård
- 571 övrig vuxenvård
- 575 ekonomiskt bistånd

Affärsverksamhet (890)

- 800 arbetsområden och lokaler

¹² LSS er en forkortelse for "lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade".

- 805 hamnverksamhet
- 810 komersiell verksamhet
- 815 bostadsverksamhet
- 830 flygtrafik
- 832 buss, bil och spårbunden trafik
- 834 sjötrafik
- 855 elförsörjning, gasförsörjning
- 860 fjärrvärmeförsörjning
- 865 vattenförsörjning och avloppshantering
- 870 avfallshantering

Disse udgiftsområdedefinitioner danner grundlag for vurderingen i næste kapitel af, hvilke kontoplansnit der skaber størst grad af udgiftsområdesammenlignelighed mellem Danmark og Sverige.

For at sikre størst mulig sammenlignelighed mellem den danske og svenske indikator inddrages også køb hos privatpersoner ("enskilda") i operationaliseringen af den svenske indikator. Denne indikator betegnes i dette notat som den svenske privatleverandørgrad og svarer til den operationalisering af private leverandører, der er anvendt i SKL's seneste publikation (SKL 2011:8).

Den svenske privatleverandørgrad:

Entreprise og køb af virksomhed hos foreninger, stiftelser, øvrige virksomheder og enkeltpersoner
(modpartsregnskab, modpart EA, EE og Eo på konto 463 samt FA, FE og FO på konto 464)

Samlede bruttodriftsomkostninger i regnskabssammendraget (RS, kol. N)

– interne indtægter (kol. R)

– salg til andre kommuner og landsting (kol UA og UF i modpartsregnskab)

5 Operationaliseringer af sammenlignelige indikatorer for køb af tjenester hos private

I dette kapitel præsenteres forslag til indikatorer for køb af tjenester hos private med større grad af sammenlignelighed mellem Danmark og Sverige end de eksisterende indikatorer. Forslagene bygger på en samlet vurdering under hensyntagen til datatilgængelighed og forskelle i regnskabssystemer og indikatoroperationaliseringer i de to lande. Det vurderes, at de mest sammenlignelige indikatorer vil bygge på en sammenligning, der for Danmark er baseret på PLI uden korrektion for opgaver, der ikke lovligt må varetages af private leverandører og for Sverige baseret på den indikator for privatleverandørgrad, der måler køb af virksomhed hos foreninger, stiftelser, øvrige virksomheder og enkeltpersoner. For disse indikatorer bruges fællesbetegnelsen *privatleverandørgrad*.

I det følgende afgrænses en række udgiftsområder med angivelse af, hvilket kontoplansnit i de to landes regnskabssystemer, der giver grundlag for opnåelse af størst mulig sammenlignelighed. På grund af forskelle i opgavefordeling og kontoplansopbygning vurderes dette at være de mest sammenlignelige udgiftsområder. Men selv om kommunernes overordnede opgaveansvar er sammenligneligt på de pågældende områder, kan der naturligvis på grund af konkrete forskelle i lovgivning og opgaveudmøntning være forskelle i det specifikke opgaveansvar på de enkelte udgiftsområder i de to lande. For eksempel tilbyder den svenske folkeskole modersmålsundervisning, som aktuelt ikke er en obligatorisk folkeskoleopgave i Danmark.

Følgende overordnede udgiftsområder indgår i analysen¹³:

- Dagtilbud
- Folkeskole*
- Ældre- og handicapområdet
- Udsatte børn og voksne*
- Veje og parker*
- Byudvikling, redningsberedskab, miljø og erhvervsudvikling*
- Servicevirksomhed i alt*

Sidst i kapitlet bringes en oversigt over de væsentligste danske kommunale udgiftsområder, der ikke er omfattet af indikatorerne.

I indikatorerne indgår for Sverige data for perioden 2005-2010¹⁴, mens tidsserien for Danmark er afgrænset til 2007-2010, idet kommunalreformen repræsenterer et databrud,

¹³ Udgiftsområder markeret med * kræver særkørsel fra SCB.

¹⁴ Heby Kommune var før 2007 en del af Västmanlands län, men er fra 2007 en del af Uppsala län. For at sikre konsistens er Heby i analysen også i årene før 2007 henregnet til Uppsala län.

som vanskeliggør en meningsfuld sammenligning af privatleverandørgraden før og efter reformen.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at de beregningsmæssige operationaliseringer af indikatorerne ikke sikrer fuld sammenlignelighed. En række forskelle i de to landes opgavefordelinger, regnskabsprincipper og kontoplansopbygninger betyder, at der fortsat eksisterer en række opmærksomhedspunkter ved fortolkningen af indikatorerne for privatleverandørgrad:

- Indikatorerne fokuserer på brugen af private leverandører. Opgaver, der har været konkurrenceudsat, og hvor kommunen selv, en anden kommune eller en regional myndighed har vundet opgaven, indgår i hverken Danmark eller Sverige i indikatoren.
- Ydelser leveret af private leverandører indgår i privatleverandørgraden, også i tilfælde hvor ydelsen leveres uden forudgående udbud.
- Privatleverandørgraden sonderer ikke mellem ydelser leveret af profitorienterede serviceleverandører og ydelser leveret af non-profit organisationer (som fx fonde, der driver plejehjem). Ej heller om ydelserne er omfattet af en fritvalgsordning eller ej.
- På udgiftsområder, hvor indkomstoverførsler indgår som en del af bruttoomkostningerne, vil indikatoren for privatleverandørgrad i Sverige tendere til at være underestimeret.
- På udgiftsområder, hvor køb hos andre kommuner, landsting eller stat udgør en del af bruttoomkostningerne, vil indikatoren for privatleverandørgrad i Sverige tendere til at være underestimeret.
- Selvejende institutioner i Danmark vil som hovedregel ikke blive medregnet som brug af private leverandører.
- Private institutioner i Danmark, der benytter kommunal lønudbetaling, vil i nogle men ikke alle tilfælde blive medregnet som brug af privat leverandør.
- Brugerbetaling på områder, hvor brugerbetalingen betales direkte til den private leverandør, vil som hovedregel bidrage til, at privatleverandørgraden underestimeres.
- I tilfælde hvor staten opkræver et kommunalt bidrag til en privat leverandør fra kommunen og overfører beløbet til den private leverandør, vil det kommunale bidrag konteringsmæssigt ikke figurere som køb af ydelse hos en privat leverandør, men som et kommunalt ”køb” hos staten. Da betalinger til staten hverken indgår i tæller eller nævner i den danske indikator, falder et sådant bidrag til staten helt uden for PLI-beregningen. Det gælder for eksempel på folkeskoleområdet, at kommunale bidrag til privatskoler ikke indgår i PLI-beregningen og private skoler

derfor definitorisk ikke er brug af private leverandører¹⁵. I Sverige vil et kommunalt bidrag til en ekstern leverandør, kanaliseret via kommunal betaling til staten, bidrage til at underestimere privatleverandørgraden.

5.1 Dagtilbud

Dette udgiftsområde omfatter dagtilbud til folkeskolebørn samt fritidshjem og klubber for børn i skolealderen. De væsentligste udgifter knytter sig til dagpleje, vuggestuer, børnehaver og integrerede institutioner. Skolefritidsordninger er ikke inkluderet.

Da de danske kommuner i forbindelse med kommunalreformen i 2007 overtog det fulde myndigheds- og finansieringsansvar for de specialiserede tilbud på området (fx dagtilbud for hørehæmmede og børn med fysisk funktionsnedsættelse) er det ikke muligt at sammenligne danske før-reformnøgletal med nøgletallene for 2007-2010. For at vurdere betydningen af særlige dagtilbud og særlige klubber beregnes privatleverandørgraden både eksklusive og inklusive 5.25.27 Særlige dagtilbud og særlige klubber.

Som specificeret i PLI-definitionen indgår også udgifter på art 4.0 i den danske indikator tæller, mens udgifter på art 5.9 på funktion 5.25.19 indgår i både tæller og nævner.

Tabel 5.1 Kontoplansdefinition af dagtilbudsområdet

Sverige, virksomhedsarter	Danmark, funktioner
400 öppen förskola	DAGTILBUD MV. TIL BØRN OG UNGE (25)
407 förskola	5.25.10 Fælles formål
412 familjedaghem 0-12 år	5.25.11 Dagpleje
(fra 2009: pedagogisk omsorg i skollagen)	5.25.12 Vuggestuer
415 öppen fritidsverksamhet	5.25.13 Børnehaver
425 fritidshem	5.25.14 Integrerede institutioner
	5.25.15 Fritidshjem
	5.25.16 Klubber og andre socialpædagogiske fritidstilbud
	(5.25.17 Særlige dagtilbud og særlige klubber)
	5.25.18 Åbne pædagogiske tilbud, legesteder mv.
	5.25.19 Tilskud til privatinstitutioner, privat dagpleje, private fritidshjem, private klubber og puljeordninger

5.2 Folkeskole

Udgiftsområdet omfatter i bred forstand udgifterne til folkeskoleområdet inklusive udgifter til specialundervisning, skolefritidsordninger, ungdomsuddannelsesvejledning, privatskoler og efterskoler.

Det bemærkes, at der i den officielle danske PLI ses bort fra udgifter på 3.22.01 Folkeskoler, idet disse opgaver ikke lovligt kan udliciteres til private. Da der i Sverige ikke foreta-

¹⁵ I den danske PLI undtages endvidere opgaver, der ikke lovligt kan varetages af private. Dette gælder eksempelvis kommunale folkeskolelønninger på 3.22.01 Folkeskoler. Af hensyn til sammenligneligheden med Sverige indgår 3.22.01 Folkeskoler dog i det foreliggende notats opgørelse af privatleverandørgrad.

ges en tilsvarende korrektion, er udgifter på 3.22.01 af hensyn til sammenligneligheden mellem de to lande omfattet af det foreliggende notats operationalisering af privatleverandørgraden for folkeskoleområdet.

Som specificeret i den danske PLI-definition indgår udgifter på art 5.9 på positivlistens funktioner i både tæller og nævner. På folkeskoleområdet drejer det sig om 3.22.10, 3.22.12 og (fra 2009) 3.22.18.

Det bemærkes, at kommunernes bidrag til privatskoler konteringsmæssigt overføres til staten, og at de private skoler i forlængelse heraf modtager bidraget fra staten og ikke fra kommunen. Da kommunernes betalinger til staten (art 4.6) ikke er med i beregningen af PLI, indgår brugen af private skoler derfor i praksis ikke i privatleverandørgraden. Af kommunernes samlede bruttodriftsudgifter på 3.22.10 (Bidrag til statslige og private skoler) på 3,4 mia. kroner i 2010 indgår således kun 68 mio. kroner i bruttodriftsudgifterne i privatleverandørgradens nævner (inkl. art 5.9, da 3.22.12 er på positivlisten). Privatleverandørgraden for disse beregnes til 94 procent, men altså på basis af en aktivitet, hvori kommunernes bidrag til private skoler ikke indgår.

I Sverige vil kommunernes bidrag til privatskoler blive registreret som køb hos private virksomheder og dermed indgå i privatleverandørgraden.

For at øge sammenligneligheden opgøres for Danmark en supplerende indikator, hvor kommunens betaling til staten af bidrag til statslige og private skoler indregnes i både tæller og nævner. Det bemærkes, at denne operationalisering bryder med principperne i den danske PLI ved at indregne art 4.6 (betaling til staten), og at bidraget ikke alene omfatter bidraget til private skoler, men også eventuelle bidrag til statslige skoler. Det er imidlertid vurderingen, at denne indikator er mest sammenlignelig med den svenske indikator.

Tabel 5.2 Kontoplansdefinition af folkeskoleområdet

Sverige, virksomhedsarter	Danmark, funktioner
435 förskoleklasser	FOLKESKOLEN M.M. (22)
440 grundskola	3.22.01 Folkeskoler
443 obligatorisk särskola	3.22.02 Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen
475 högskoleutbildning	3.22.03 Syge- og hjemmeundervisning
476 svenska för invandrare	3.22.04 Pædagogisk psykologisk rådgivning mv.
478 uppdragsutbildning	3.22.05 Skolefritidsordninger
Der ses bort fra følgende udgifter, da disse i Danmark er en statslig opgave:	3.22.06 Befordring af elever i grundskolen
450 Gymnasieskola	3.22.07 Specialundervisning i regionale tilbud
453 Gymnasiesärskola	3.22.08 Kommunale specialskoler
470 Grundläggande vuxenutbildning	3.22.10 Bidrag til statslige og private skoler
472 Gymnasial vuxenutb. o påbyggnadsutb.	3.22.12 Efterskoler og ungdomskostskoler
474 Särvux	3.22.14 Ungdommens Uddannelsesvejledning
	3.22.16 Specialpædagogisk bistand til børn i førskolealderen
	3.22.18 Idrætsfaciliteter for børn og unge

5.3 Ældre- og handicapområdet

Dette udgiftsområde dækker tilbud til ældre og handicappede i form af botilbud, hjemmepleje, hjælpemidler, forebyggende hjemmebesøg og anden omsorg.

Kontoplanen muliggør ikke for beboere i eget hjem, på plejehjem, plejecentre mv. en adskillelse af pleje- og omsorgsudgifterne i henholdsvis udgifter til ældre og udgifter til handicappede. Ældre- og handicapområdet betragtes derfor under ét. Udgifter til bo- og aktivitets-tilbud til handicappede på særlige handicapinstitutioner konteres på selvstændige funktioner og henregnes ikke til ældre- og handicapområdet, men til området for voksne med særlige behov (jf. afsnit 5.4 nedenfor). En række grupperinger på funktionerne 5.32.32, 5.32.33 og 5.32.35 henregnes ifølge Budget- og regnskabssystem for kommuner til det specialiserede socialområde i de oversigter, der skal forelægges medlemmerne af kommunalbestyrelsen hvert kvartal (Indenrigs- og Sundhedsministeriet 2011a, afsnit 7.4). Det gælder eksempelvis tilskud til høreapparater og ansættelse af hjælpere for personer med funktionsnedsættelse. I det foreliggende notat henregnes disse udgifter til ældre- og handicapområdet.

Som udgangspunkt ses der i Danmark bort fra ældreboliger, idet forskelle i opførelsesgrundlag og finansiering betyder, at indikatorer for ældreboliger ikke er sammenlignelige på tværs af kommuner. Hvis en kommune selv har finansieret byggeriet af ældreboliger, vil kommunen have haft en anlægsudgift i forbindelse med byggeriet, som efterfølgende ikke indgår i kommunens driftsregnskab uanset graden af involvering af private leverandører i byggefasen. Afskrivninger på bygninger indgår ikke i driftsudgifterne omfattet af PLI, og anlægsudgiften for ældreboligerne vil derfor ikke påvirke PLI. Har kommunen derimod finansieret byggeriet gennem entrering med en boligforening, har kommunen ikke haft en anlægsudgift, men får i stedet en løbende driftsudgift til boligforeningen for "afskrivninger" på anlægget. Konterings teknisk vil anlægsudgiften i dette tilfælde derfor optræde som et driftsmæssigt køb hos private leverandører. Af finansieringstekniske grunde vil PLI med andre ord være usammenligneligt højere i kommuner, der opfører ældreboliger gennem boligforeninger, end i kommuner, der selv finansierer byggeriet af ældreboliger.

For at illustrere indikatorbetydningen af ældreboliger beregnes indikatoren for ældre- og handicapområdet dog også inklusive 5.32.30 Ældreboliger.

Som specificeret i PLI-definitionen indgår også udgifter på art 4.0 i den danske indikator tæller.

Tabel 5.3 Kontoplansdefinition af ældre- og handicapområdet

Sverige, virksomhedsarter	Danmark, funktioner
510 vård och omsorg 513 insatser enl. LSS ¹⁶ 530 färdtjänst/riksfärdtjänst 535 förebyggande verksamhet	TILBUD TIL ÆLDRE OG HANDICAPPEDE (32) (5.32.30 Ældreboliger) 5.32.32 Pleje og omsorg mv. af ældre og handicappede 5.32.33 Forebyggende indsats for ældre og handicappede 5.32.34 Plejehjem og beskyttede boliger 5.32.35 Hjælpe midler, forbrugsgoder, boligindretning og befording 5.32.37 Plejevederlag og hjælp til sygeartikler o.l. ved pasning af døende i eget hjem.

5.4 Udsatte børn og voksne

Dette udgiftsområde dækker tilbud til børn, unge og voksne med særlige behov. Det vil først og fremmest sige forebyggende foranstaltninger, plejefamilier og døgninstitutioner for udsatte børn og unge.

Tabel 5.4 Kontoplansdefinition af området for udsatte børn og voksne

Sverige, virksomhedsarter	Danmark, funktioner
552 institutionsvård vuxna missbrukare 554 institutionsvård för barn och unga 556 familjehemsvård för vuxna missbrukare 557 familjehemsvård för barn och unga 558 övriga öppna insatser för vuxna missbrukare 568 öppna insatser för barn och unga 569 barn och ungdomsvård	TILBUD TIL BØRN OG UNGE MED SÆRLIGE BEHOV (28) 5.28.20 Plejefamilier og opholdssteder mv. for børn og unge 5.28.21 Forebyggende foranstaltninger for børn og unge 5.28.23 Døgninstitutioner for børn og unge 5.28.24 Sikrede døgninstitutioner mv. for børn og unge
Eksklusive virksomhedsarter med høje transferringsgrader: 571 övrig vuxenvård ¹⁷ 575 ekonomisk bistånd skal ikke med pga. høj transfereringsgrad 585 familjerätt	TILBUD TIL VOKSNE MED SÆRLIGE BEHOV (38) 5.38.42 Botilbud for personer med særlige sociale problemer (§§ 109-110) 5.38.44 Alkoholbehandling og behandlingshjem for alkoholskadede (sundhedslovens § 141) 5.38.45 Behandling af stofmisbrugere 5.38.50 Botilbud til længerevarende ophold (§ 108) 5.38.52 Botilbud til midlertidigt ophold (§ 107) 5.38.53 Kontaktperson- og ledsageordninger (§§ 45, 97-99) 5.38.58 Beskyttet beskæftigelse (§ 103) 5.38.59 Aktivitets- og samværstilbud (§ 104)

¹⁶ LSS er en forkortelse af "lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade".

¹⁷ "Hit räknas vård och stöd som socialtjänsten ger till vuxna personer (21 år och äldre) med psykiska eller sociala problem som inte är relaterade till missbruk av alkohol, narkotika, läkemedel, lösningsmedel eller liknande. Såväl individuellt behovsprövad öppenvård, slutenvård och öppna insatser som till exempel öppen träfflokal och hushållsekonomisk rådgivning, utöver konsumentrådgivning, redovisas här" (Kommun-Bas 05: 168).

Som specificeret i PLI-definitionen indgår også udgifter på art 4.0 i den danske indikators tæller, mens udgifter på art 5.9 på funktionerne 5.38.58 Beskyttet beskæftigelse (§ 103) og 5.38.59 Aktivitets- og samværstilbud (§ 104) indgår i både tæller og nævner.

Det bemærkes, at udgifter til plejefamilier også indgår i den svenske indikator, da også modpartskategorien "enskilda" (enkeltpersoner) medregnes i dette notats operationalisering af den svenske indikator for privatleverandørgrad.

Den svenske definition af individ- og familieomsorg (580) omfatter ud over virksomhedsarterne i Tabel 5.4 også udgifter til Övrig vuxenvård (571) og Ekonomiskt bistånd (575). Der er to grunde til, at disse ikke inkluderes i indeværende udgiftsområdedefinition. For det første opfattes kontanthjælp og andre sociale overførsler i en dansk sammenhæng ikke som en del af området for udsatte børn, unge og voksne. For det andet vil opgørelsen af den svenske privatleverandørindikator blive undervurderet på områder, hvor der er en høj grad af indkomstoverførsler til personer (jf. afsnit 4.2). Det sidste gælder både Övrig vuxenvård (571) og Ekonomiskt bistånd (575), og disse indgår derfor ikke i udgiftsområdedefinitionen¹⁸.

5.5 Veje og parker

Dette udgiftsområde omfatter de kommunale udgifter til veje, parkering og grønne områder.

Tabel 5.5 Kontoplansdefinition af veje og parker

Sverige, virksomhedsarter		Danmark, funktioner	
249	Gator och vägar samt parkering	0.28.20	Grønne områder og naturpladser
250	Parker	2.22.01	Fælles formål (Trafik og Infrastruktur)
		2.22.03	Arbejder for fremmed regning
		2.22.05	Driftsbygninger og -pladser
		2.22.07	Parkering
		2.28.11	Vejvedligeholdelse mv.
		2.28.12	Belægnings mv.
		2.28.14	Vintertjeneste

5.6 Byudvikling, redningsberedskab, miljø og erhvervsudvikling

Dette udgiftsområde omfatter en broget vifte af kommunale opgaver, som spænder fra byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger over redningsberedskab til udgifter til turistfremmede aktiviteter og erhvervsudvikling. Det kunne være hensigtsmæssigt at opdele udgiftsområdet i mindre eller mere opgavehomogene udgiftsområder, men dette tillader aggregeringsniveauet i specificeringen af driftsregnskab i Sverige ikke.

For den danske kontoplan indgår primært udgifter på hovedkonto 0 Byudvikling, bolig og miljøforanstaltninger, men af hensyn til sammenligneligheden med den svenske kontoplansstruktur inddrages også enkelte funktioner vedrørende turisme og erhvervsfremme fra den danske hovedkonto 6. På hovedkonto 0 ses bort fra funktionerne 0.32.31 og 0.32.35, da disse i den svenske kontoplansinddeling betragtes som en del af kultur- og fritidsområdet.

¹⁸ I praksis fratrækkes også Familjerätt (585), da Övrig vuxenvård (571) og Ekonomiskt bistånd (575) i specificeringen af driftsregnskabet opgøres sammen med familjerätt (585).

Tabel 5.6 Kontoplansdefinition af Byudvikling, redningsberedskab, miljø og erhvervsudvikling

Sverige, virksomhedsarter	Danmark, funktioner
215 Fysisk og teknisk planering och bostadsförbättring	Hovedkonto 0 Byudvikling, bolig og miljøforanstaltninger, <i>eksklusive</i> funktionerne
220 Näringslivsfrämjande åtgärder	0.32.31 Stadion og idrætsanlæg
225 Konsument- och energirådgivning	0.32.35 Andre fritidsfaciliteter
230 Turistverksamhet	
261 Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutövning	ERHVERVSUDVIKLING, TURISME OG LANDDI-
263 Miljö, hälsa och hållbar utveckling	STRIKTER (48):
267 Alkoholtillstånd m.m.	6.48.61 Vækstfora
270 Räddningstjänst	6.48.62 Turisme
275 Totalförsvar och samhällsskydd	6.48.66 Innovation og ny teknologi
	6.48.67 Erhvervsservice og iværksætteri

Den svenske indikator på dette område underestimeres, da det på grund af aggregeringsniveauet i den svenske driftsregnskabsspecificering ikke er muligt at se bort fra virksomhedsarter med en høj grad af transfereringer til personer (jf. afsnit 4.2). Transfereringer udgør henholdsvis 28,5 procent af bruttoomkostningerne til "Näringslivsfrämjande åtgärder", 23,7 procent af bruttoomkostningerne til turistvirksomhed og 16,5 procent af udgifterne til redningsberedskab (jf. Tabel 4.3).

5.7 Servicevirksomhed i alt

Her dækkes den samlede palet af kommunale serviceopgaver med afsæt i den svenske definition af "egentlig virksomhed". Dette betyder, at der overordnet ses bort fra både forsyningsvirksomheder på hovedkonto 0 og udgifter til administration på hovedkonto 6, da disse udgifter ikke betragtes som en del af den egentlige servicevirksomhed i Sverige. I Sverige registreres disse udgifter adskilt fra den egentlige virksomhed som henholdsvis Affärsverksamhet (890) og Gemensamma lokaler (910)/Gemensamma verksamheter (920).

Endvidere ses der bort fra hele den danske hovedkonto 4, da sundhedsudgifter er en landstingsopgave i Sverige. Det gælder også opgaver, som i Danmark traditionelt er kommunale, fx børnetandpleje (4.62.85) og sundhedspleje (4.62.89). Mere specifikt ses der i de danske indikatorer bort fra hovedfunktionerne 2.32 (kollektiv trafik) og 2.35 (havne), da disse i Danmark betragtes som en del af det skattefinansierede område, mens de i Sverige har status af "Affärsverksamhet". Desuden ses der i de danske indikatorer bort fra driftsudgifter til forsikrede ledige. For det første fordi dette i Sverige er en statslig opgave. For det andet af hensyn til sammenligneligheden over tid i Danmark, idet kommunerne først overtog ansvaret for forsikrede ledige (fra staten) i august 2009.

I den svenske indikator ses der tilsvarende bort fra udgifter til politisk virksomhed (190), der i Danmark enten konteres på hovedkonto 6 (fx udgifter til råd og nævn) eller ikke er en kommunal opgave (støtte til politiske partier). Desuden ses der i den svenske indikator bort fra udgifter til gymnasieskole og voksenuddannelse, idet dette i Danmark er en statslig opgave. Da opgaver med en høj grad af indkomstoverførsler til privatpersoner vil tendere mod at underestimere den svenske privatleverandørgrad (jf. afsnit 4.2), søges sammenligneligheden endvidere øget ved i videst muligt omfang at se bort fra svenske virksomhedsarter med en høj

grad af transfereringer til privatpersoner (se Tabel 4.3). Konkret ekskluderes virksomhedsarterne 571 Övrig vuxenvård, 575 Ekonomisk bistånd, 585 Familjerätt og 600 Flyktingmottagande, der alle har en høj transfereringsgrad.

Aggregeringsniveauet i den svenske driftsregnskabsspecificering betyder dog, at det ikke er muligt at ekskludere alle virksomhedsarter med en høj transfereringsgrad. For eksempel er det ikke muligt at ekskludere følgende virksomhedsarter Allmän fritidsverksamhet (300) og Stöd till studieorganisationer (310), der har en relativ høj grad af transfereringer.

Tabel 5.7 Kontoplansdefinition af Servicevirksomhed i alt

Sverige, virksomhedsarter	Danmark, funktioner
790 summa egentlig verksamhet, <i>eksklusive:</i>	Hovedkonto 0, 2, 3 og 5, <i>eksklusive:</i>
190 Politisk verksamhet (summa)	Hovedfunktionerne 2.32 (Kollektiv trafik) og 2.35
450 Gymnasieskola	(Havne), 5.57.78 Dagpenge til forsikrede ledige og
453 Gymnasiesärskola	5.68.91 Beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige
470 Grundläggande vuxenutbildning	
472 Gymnasial vuxenutb. o påbyggnadsutb.	
474 Särvux	
571 Övrig vuxenvård	
575 Ekonomisk bistånd	
585 Familjerätt	
600 Flyktingmottagande	

Som specificeret i den danske PLI-definition indgår udgifter på art 4.0 på hovedkonto 5 i den danske indikator tæller, mens udgifter på art 5.9 på positivlistens funktioner indgår i både tæller og nævner. For alle årene er anvendt funktionerne på positivlisten i 2010. Det bemærkes i den forbindelse, at ændringer i positivlisten i perioden 2007-2010 primært har vedrørt håndteringen af trafiktilskud til bus-, færge- og jernbanedrift på henholdsvis funktion 2.32.31, 2.32.33 og 2.32.35, men at der i indeværende definition af servicevirksomhed er set helt bort fra hovedfunktion 2.32 Kollektiv trafik.

Af hensyn til sammenligneligheden med den svenske indikator adskiller den beregnede indikator for privatleverandørgrad sig endvidere fra den officielle danske PLI ved, at der ikke er korrigeret for funktioner, hvor opgaven ikke lovligt kan varetages af private leverandører. Følgelig vil den her beregnede indikator være lavere end den danske PLI, da der på hovedkonto 3 ikke er korrigeret for, at opgaverne på 3.22.01 Folkeskole (hovedart 1 lønninger) og på 3.41.80 Regionale udviklingsopgaver på undervisningsområdet ikke lovligt kan udliciteres.

5.8 Ikke inkluderede udgiftsområder

De ovenfor definerede udgiftsområder dækker ikke alle kommunale udgifter i de to lande, men er afgrænset på grundlag af projektets overordnede formål og hensynet til at sikre størst mulig sammenlignelighed mellem landene. En række udgiftsmæssigt væsentlige områder i Danmark er således enten ikke omfattet af det foreliggende projekts definition af servicevirksomhed eller er ikke dækket af et selvstændigt udgiftsområde:

- Forsyningsvirksomheder

- Sundhed
- Administration
- Kultur og fritid
- Beskæftigelsesområdet

Forsyningsvirksomheder indgår ikke, da projektets hovedinteresse retter sig mod de skattefinansierede opgaver. Metodisk er forsyningsområdet desuden det område, hvor sammenligneligheden på tværs af tid, lande og kommuner er mest følsom over for forskelle – og ændringer – i selskabskonstruktioner, mellemkommunale samarbejder mv. Selskabsgørelsen på vandforsyningsområdet i Danmark i 2010 reducerer for eksempel privatleverandørgraden i de kommunale regnskaber og giver anledning til en række skønsbaserede tekniske korrektioner i den danske PLI og IKU for at sikre størst mulig sammenlignelighed over tid (ISM 2010, ISM 2011c).

Projektets hovedinteresse på det skattefinansierede område er de tekniske og sociale opgaver. Dette betinger i sig selv, at der ikke holdes eksplicit fokus på udgifterne til sundhed, administration, kultur/fritid og beskæftigelse.

For sundhedsområdets vedkommende kommer hertil, at svenske kommuner ikke på samme måde som danske har opgaver på sundhedsområdet. Sundhedsområdet er i Sverige en landstingsopgave, også med hensyn til sundhedsopgaver, som i Danmark traditionelt er kommunale, fx sundhedspleje og børnetandpleje. Følgelig indgår sundhed hverken som et kommunalt udgiftsområde eller som en del af den samlede kommunale servicevirksomhed.

For administrationsområdet gælder det, at dette i Sverige ikke betragtes som en del af den egentlige virksomhed. Desuden knytter der sig i både svensk og dansk sammenhæng en række udfordringer til, at administrationsområdet omfatter en lang række myndighedsopgaver, som ikke lovligt kan varetages af private leverandører, men hvor det ikke er muligt i budget- og regnskabssystemerne at adskille myndighedsopgaverne fra andre administrative opgaver. Intentionerne i den danske PLI og IKU tilsiger således, at myndighedsopgaver ikke indgår i PLI og IKU, men dette er ikke muligt i praksis. Ligesom for sundhedsområdet gælder det for administrationsområdet, at dette hverken indgår som et kommunalt udgiftsområde eller som en del af den samlede kommunale servicevirksomhed.

Kultur og fritid indgår ikke som selvstændigt udgiftsområde, da projektets hovedfokus ligger på de sociale og tekniske områder. Som selvstændigt område ville kultur og fritid endvidere være udfordret af, at der på området indgår en række opgaver med en høj grad af transfereringer, som i den svenske driftsregnskabsspecificering ikke kan udskilles, og som påvirker den svenske indikator i nedadgående retning (se afsnit 4.2). Kultur og fritidsområdet indgår dog som en del af indikatoren for den samlede servicevirksomhed, idet den samlede indikator vil være mindre følsom over for transfereringsgraden på kultur- og fritidsområdet.

Beskæftigelsesområdet indgår af en række grunde ikke som selvstændigt udgiftsområde. For det første er forsikrede ledige et statsligt ansvar i Sverige, mens det fra 1. august 2009 har været et kommunalt ansvar i Danmark. Dette kunne isoleret set håndteres ved at holde

udgifterne til forsikrede ledige ude af den danske indikator. Men for det andet er beskæftigelsesområdet karakteriseret ved en høj grad af transfereringer, som påvirker den svenske indikator i nedadgående retning (se afsnit 4.2) og betyder, at indikatorer for privatleverandørgrad på beskæftigelsesområdet ikke vil være sammenlignelige mellem Danmark og Sverige. For det tredje er der også i den danske kontekst en række lovgivnings- og konteringsmæssige forhold, der betyder, at man skal være varsom med at foretage mellemkommunale sammenligninger af privatleverandørgrader på basis af kommunernes regnskaber.

Dette skyldes først og fremmest, at der i den kommunale praksis ikke eksisterer en entydig skillelinje mellem myndighedsopgaver og den driftsmæssige indsats. De administrative udgifter til myndighedsopgaven konteres i princippet på hovedkonto 6, mens driftsudgifterne til indsats, aktivering mv. konteres på hovedkonto 5. Men når grænsen mellem disse to idealtypiske opgavetyper i praksis ikke er entydig, vil det fra den ene kommune til den anden kunne være forskelligt, hvad der konkret konteres på henholdsvis hovedkonto 6 og hovedkonto 5. For eksempel er der for en jobkonsulent, der skal have en sygedagpengemodtager i praktik eller i et ti-timers tilbud, tale om både en drifts- og en myndighedsopgave, og afhængigt af organisering og konteringspraksis i kommunen kan udgiften til jobkonsulenten være konteret på hovedkonto 5 og/eller hovedkonto 6. Da kommuner kan have interesse i over for omverdenen at signalere, at de administrative udgifter nedbringes, og som følge af refusionsreglerne på beskæftigelsesområdet kan have incitamenter til kontering af udgifterne på hovedkonto 5 frem for hovedkonto 6, vil der kunne være forskelle mellem kommunernes konkrete kontering af udgifterne.

De metodiske forbehold som følge af konteringsincitamenter er større på beskæftigelsesområdet end på andre udgiftsområder, idet arbejdsmarkedsområdet i højere grad end andre udgiftsområder er præget af refusionsbelagte opgaver. Hertil kommer, at udgifterne vedrørende beskæftigelsesområdet, der konteres på hovedkonto 6, ikke kan udskilles fra de øvrige administrative udgifter, da kommunerne har forskellig konteringspraksis med hensyn til, om udgifterne konteres på 6.45.51 Sekretariat og forvaltninger eller på 6.45.53 Administration vedrørende jobcentre. Nogle kommuner bruger for eksempel slet ikke 6.45.53 Administration vedrørende jobcentre. En indikator for privatleverandørgrad på beskæftigelsesområdet vil derfor være behæftet med større validitetsproblemer end indikatorer på de øvrige udgiftsområder.

Beskæftigelsesområdet (eksklusive forsikrede ledige) indgår dog som en del af indikatoren for den samlede servicevirksomhed, idet den samlede indikator vil være mindre følsom over for transfereringsgrader og forskelle i organiserings- og konteringspraksis på beskæftigelsesområdet.

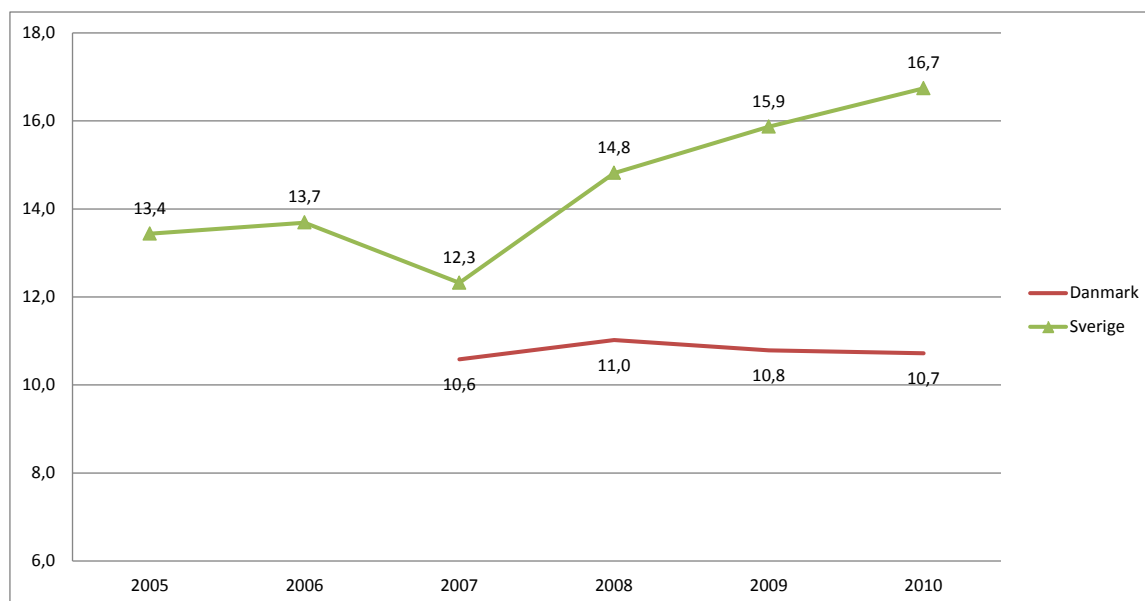
6 Tabelbilag

I dette tabelbilag præsenteres ukommenterede tabeller og figurer med deskriptiv statistik for de i kapitel 5 operationaliserede indikatorer for privatleverandørgrad. Der henvises til kapitel 5 for en nærmere beskrivelse.

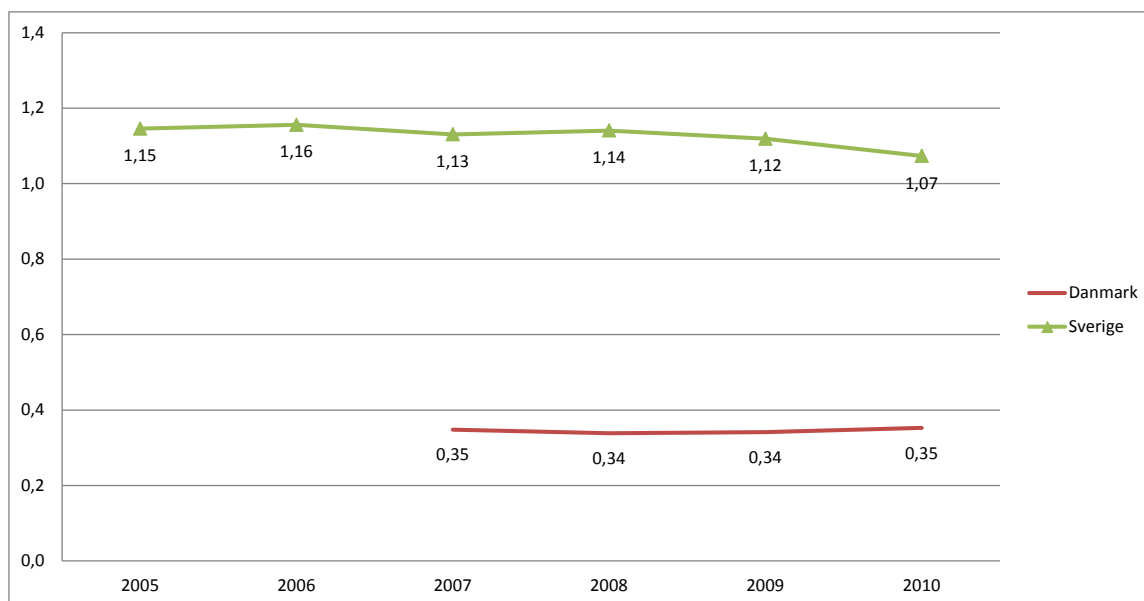
For hvert udgiftsudgiftsområde vises en figur med den landsgennemsnitlige privatleverandørgrad (vægtet gennemsnit) i de to lande samt en figur med variationskoefficienter for privatleverandørgrad. Variationskoefficienten er et spredningsmål, der beregnes som standardafvigelsen for indikatoren divideret med indikatorens (uvægtede) gennemsnit.

6.1 Dagtilbud

Figur 6.1 Privatleverandørgrad på dagtilbudsområdet

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Figur 6.2 Variationskoefficient for privatleverandørgrad på dagtilbudsområdet

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Tabel 6.1 Eksternkøbsindikator. Dagtilbudsområdet, Sverige

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	13,8	13,7	14,5	15,2	16,4	17,3
Uvægtet gennemsnit	8,4	8,5	9,0	9,5	10,4	11,3
Standardafvigelse	8,9	9,0	9,3	10,0	10,5	10,8
Variationskoefficient	1,06	1,06	1,04	1,05	1,01	0,96
Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1. kvartil	2,4	2,5	3,0	3,2	3,8	4,1
Median	6,2	6,4	6,7	7,1	7,9	9,0
3. kvartil	11,4	11,4	11,7	12,1	13,4	14,6
Maksimum	77,3	78,6	80,7	82,1	82,3	82,1

Tabel 6.2 Privatleverandørgrad. Dagtilbudsområdet, Sverige

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	13,4	13,7	12,3	14,8	15,9	16,7
Uvægtet gennemsnit	7,8	7,8	8,2	8,8	9,4	10,2
Standardafvigelse	8,9	9,0	9,3	10,0	10,5	10,9
Variationskoefficient	1,15	1,16	1,13	1,14	1,12	1,07
Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1. kvartil	2,0	1,9	2,3	2,4	2,6	3,1
Median	5,5	5,7	5,9	6,5	6,8	7,6
3. kvartil	10,7	10,6	10,9	11,9	12,7	13,5
Maksimum	76,2	77,6	79,7	81,2	81,3	81,3

Tabel 6.3 Privatileverandørgrad. Dagtilbudsområdet, Danmark

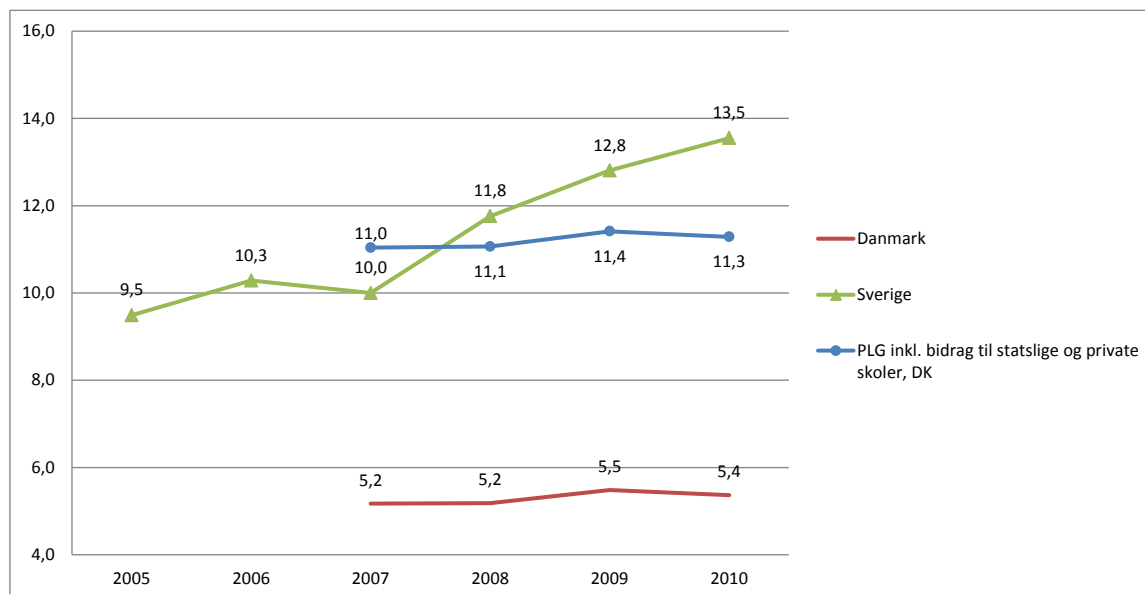
	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	10,6	11,0	10,8	10,7
Uvægtet gennemsnit	9,5	10,1	10,0	9,9
Standardafvigelse	3,3	3,4	3,4	3,5
Variationskoefficient	0,35	0,34	0,34	0,35
Minimum	4,6	4,9	3,9	3,8
1. kvartil	7,1	7,6	7,8	7,8
Median	8,9	9,7	9,5	9,4
3. kvartil	11,0	11,6	11,3	11,3
Maksimum	21,8	22,3	24,8	25,0

Tabel 6.4 Privatileverandørgrad. Dagtilbudsområdet (ekskl. 5.25.17 Særlige dagtilbud og særlige klubber), Danmark

	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	10,4	10,8	10,5	10,1
Uvægtet gennemsnit	9,4	9,9	9,8	9,6
Standardafvigelse	3,4	3,5	3,5	3,5
Variationskoefficient	0,36	0,35	0,35	0,36
Minimum	4,3	4,6	3,9	3,6
1. kvartil	7,0	7,4	7,4	7,5
Median	8,7	9,5	9,2	9,1
3. kvartil	10,5	11,3	11,0	11,2
Maksimum	22,2	22,6	24,8	25,0

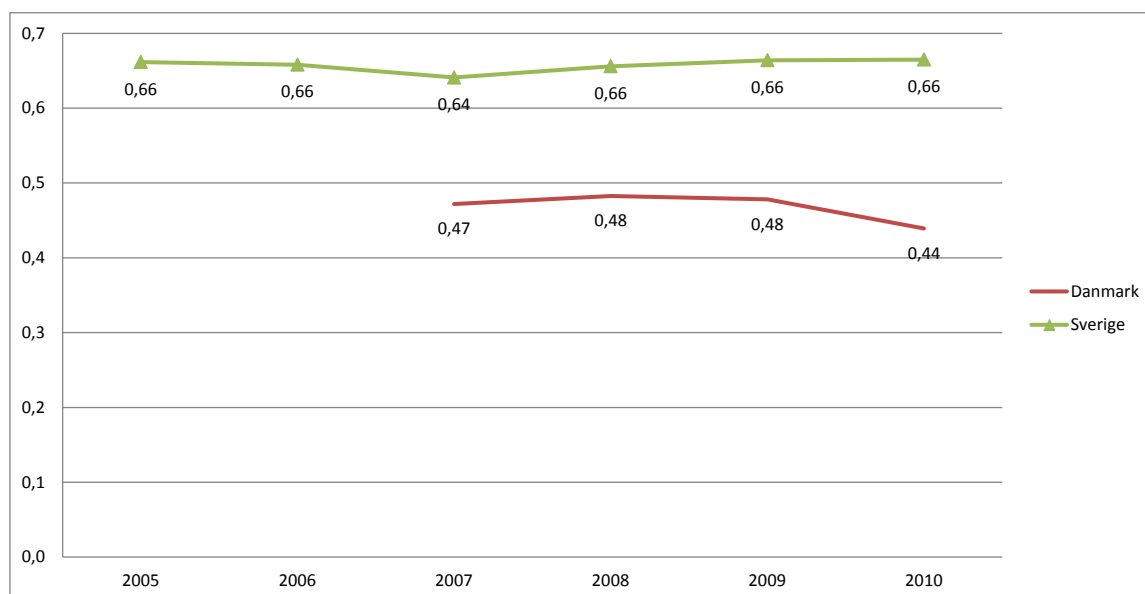
6.2 Folkeskole

Figur 6.3 Privatleverandørgrad på folkeskoleområdet

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Figur 6.4 Variationskoefficient for privatleverandørgrad på folkeskoleområdet

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Tabel 6.5 Eksternkøbsindikator. Folkeskoleområdet, Sverige

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	11,7	12,5	13,1	14,0	15,2	15,9
Uvægtet gennemsnit	9,9	10,4	10,9	11,5	12,3	12,9
Standardafvigelse	5,0	5,3	5,5	6,0	6,5	6,6
Variationskoefficient	0,51	0,50	0,50	0,52	0,53	0,51
Minimum	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,9
1. kvartil	6,4	6,6	7,1	7,4	7,8	8,3
Median	9,2	9,6	9,8	10,4	11,2	12,0
3. kvartil	12,9	13,3	14,2	14,9	15,7	16,4
Maksimum	33,2	35,4	39,6	42,2	42,1	43,8

Tabel 6.6 Privatleverandørgrad. Folkeskoleområdet, Sverige

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	9,5	10,3	10,0	11,8	12,8	13,5
Uvægtet gennemsnit	6,9	7,5	8,0	8,5	9,2	9,6
Standardafvigelse	4,6	4,9	5,1	5,6	6,1	6,4
Variationskoefficient	0,66	0,66	0,64	0,66	0,66	0,66
Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1. kvartil	3,8	4,1	4,6	4,9	5,4	5,6
Median	6,0	7,1	7,4	7,6	8,2	8,6
3. kvartil	9,2	10,1	10,4	11,0	12,1	12,9
Maksimum	29,6	31,6	35,7	38,8	38,9	40,9

Tabel 6.7 Privatleverandørgrad. Folkeskoleområdet, Danmark

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit			5,2	5,2	5,5	5,4
Uvægtet gennemsnit			5,4	5,5	5,6	5,5
Standardafvigelse			2,5	2,6	2,7	2,4
Variationskoefficient			0,47	0,48	0,48	0,44
Minimum			1,5	2,2	2,2	2,0
1. kvartil			3,8	3,6	3,6	3,4
Median			4,9	4,9	4,9	5,0
3. kvartil			6,1	6,4	6,6	6,8
Maksimum			18,1	19,4	14,7	12,8

Tabel 6.8 Privatleverandørgrad. Folkeskoleområdet, ekskl. 3.22.01 hovedart 1, Danmark (svarende til officiel dansk PLI)

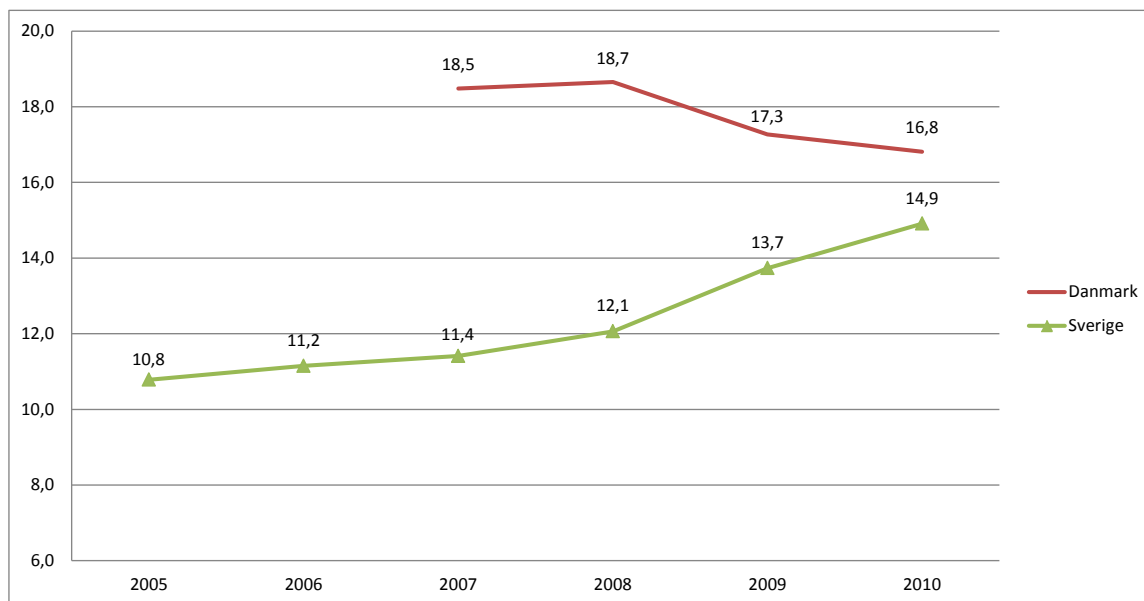
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit			12,3	12,1	12,5	12,1
Uvægtet gennemsnit			13,5	13,5	13,5	13,0
Standardafvigelse			6,4	6,8	6,6	6,0
Variationskoefficient			0,47	0,51	0,49	0,46
Minimum			4,0	4,2	4,6	4,3
1. kvartil			10,1	9,4	9,4	8,8
Median			11,7	11,7	11,4	12,1
3. kvartil			15,8	15,6	15,8	15,7
Maksimum			38,2	41,1	37,9	32,9

Tabel 6.9 Privatleverandørgrad. Folkeskoleområdet, inkl. bidrag til statslige og private skoler på 3.22.10, Danmark

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit			11,0	11,1	11,4	11,3
Uvægtet gennemsnit			10,7	10,8	11,1	11,0
Standardafvigelse			3,6	3,5	3,3	3,2
Variationskoefficient			0,33	0,32	0,30	0,30
Minimum			3,5	5,2	4,4	4,1
1. kvartil			8,3	8,3	8,8	8,8
Median			10,0	10,5	10,8	10,4
3. kvartil			12,4	12,3	13,0	12,5
Maksimum			21,0	22,1	22,2	20,9

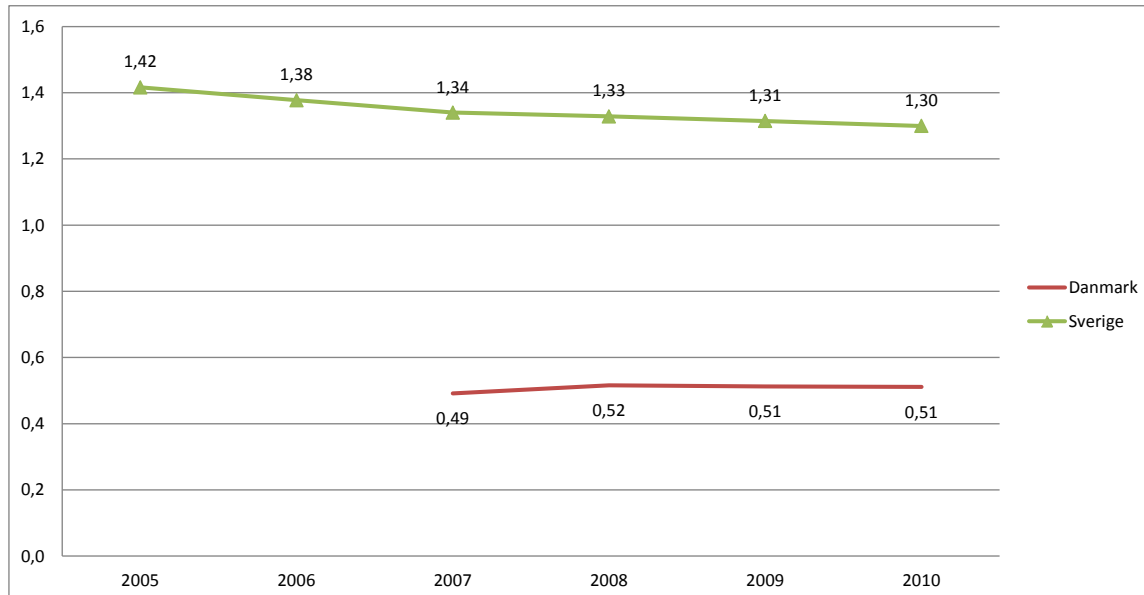
6.3 Ældre- og handicapområdet

Figur 6.5 Privatleverandørgrad på ældre- og handicapområdet

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Figur 6.6 Variationskoefficient for privatleverandørgrad på ældre- og handicapområdet

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Tabel 6.10 Eksternkøbsindikator. Ældre- og handicapområdet, Sverige

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	12,2	12,5	13,1	13,6	15,2	16,4
Uvægtet gennemsnit	7,7	8,2	8,4	8,7	9,5	10,2
Standardafvigelse	8,8	9,9	10,1	10,5	11,4	12,1
Variationskoefficient	1,13	1,21	1,20	1,20	1,19	1,18
Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1. kvartil	3,0	3,1	3,2	3,3	3,5	3,6
Median	4,7	4,9	5,2	5,1	5,5	5,9
3. kvartil	8,6	9,2	8,6	8,9	11,0	11,3
Maksimum	60,3	84,0	84,7	85,1	84,8	85,3

Tabel 6.11 Privatleverandørgrad. Ældre- og handicapområdet, Sverige

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	10,8	11,2	11,4	12,1	13,7	14,9
Uvægtet gennemsnit	6,1	6,4	6,7	7,1	7,9	8,7
Standardafvigelse	8,6	8,8	9,0	9,4	10,4	11,3
Variationskoefficient	1,42	1,38	1,34	1,33	1,31	1,30
Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1. kvartil	1,7	1,8	1,9	2,0	2,2	2,3
Median	3,0	3,3	3,4	3,6	3,8	4,0
3. kvartil	5,9	7,1	7,4	8,1	9,2	10,0
Maksimum	59,4	58,1	58,4	59,4	60,0	63,7

Tabel 6.12 Privatleverandørgrad. Ældre- og handicapområdet ekskl. ældreboliger, Danmark

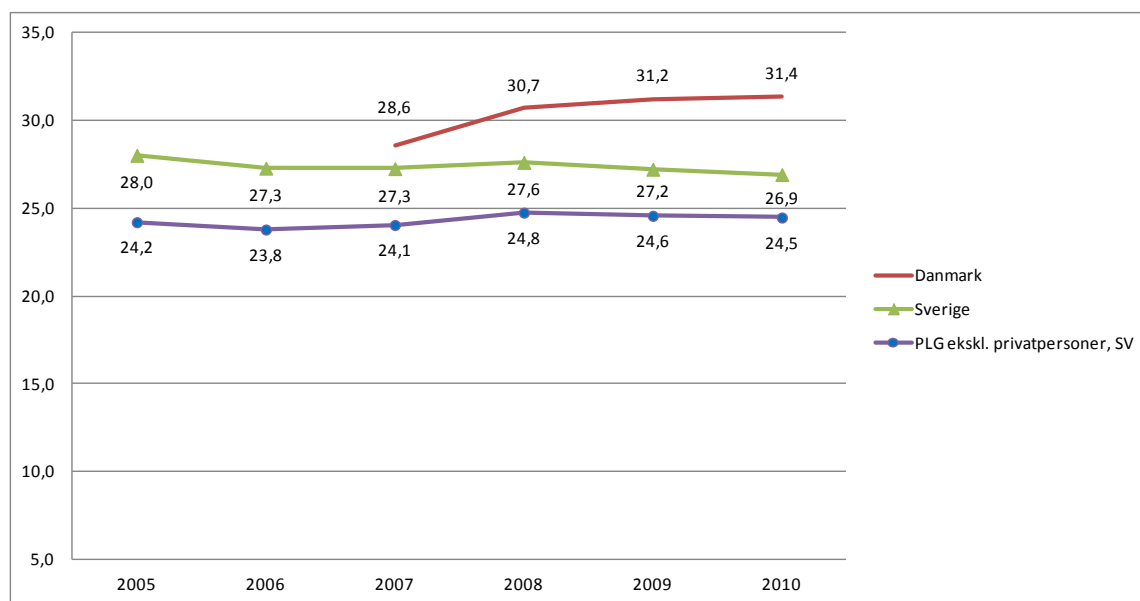
	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	18,5	18,7	17,3	16,8
Uvægtet gennemsnit	18,7	19,0	17,4	16,7
Standardafvigelse	9,2	9,8	8,9	8,5
Variationskoefficient	0,49	0,52	0,51	0,51
Minimum	6,6	0,6	-8,3	-6,2
1. kvartil	11,8	12,4	11,8	11,1
Median	17,2	16,7	15,8	16,0
3. kvartil	23,9	23,6	20,7	19,6
Maksimum	58,0	71,0	52,5	49,5

Tabel 6.13 Privatleverandørgrad. Ældre- og handicapområdet inkl. ældreboliger, Danmark

	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	19,5	19,8	18,5	18,2
Uvægtet gennemsnit	19,6	20,0	18,5	17,9
Standardafvigelse	9,0	9,5	8,6	8,3
Variationskoefficient	0,46	0,48	0,47	0,46
Minimum	7,4	1,9	-6,4	-4,4
1. kvartil	13,1	13,7	12,7	13,0
Median	18,1	17,6	17,1	17,2
3. kvartil	24,3	23,9	21,4	20,7
Maksimum	58,7	71,4	53,7	50,6

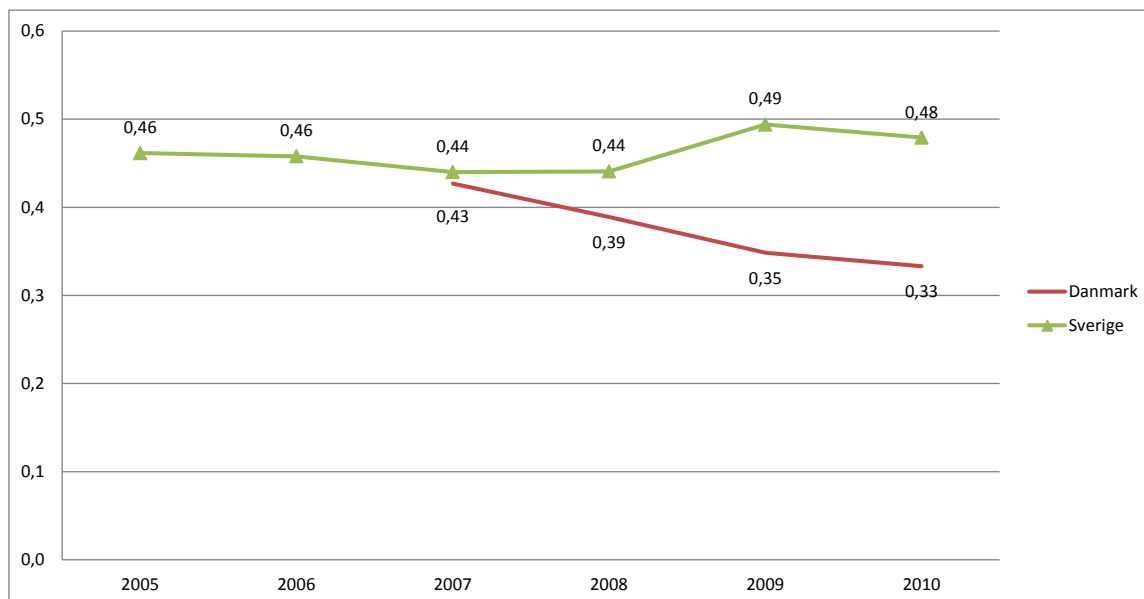
6.4 Udsatte børn og voksne

Figur 6.7 Privatleverandørgrad på området for udsatte børn og voksne

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Figur 6.8 Variationskoefficient for privatleverandørgrad på området for udsatte børn og voksne

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Tabel 6.14 Eksternkøbsindikator. Området for udsatte børn og voksne, Sverige

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	35,6	35,1	34,5	35,0	34,6	34,6
Uvægtet gennemsnit	36,9	36,6	37,2	37,3	36,9	36,5
Standardafvigelse	14,9	14,1	14,3	14,3	15,1	14,1
Variationskoefficient	0,40	0,39	0,38	0,38	0,41	0,39
Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1. kvartil	28,9	28,7	29,4	28,7	28,3	28,3
Median	37,8	37,0	37,5	37,6	35,1	36,0
3. kvartil	46,1	44,9	46,8	47,0	46,1	44,2
Maksimum	77,3	72,6	77,5	73,9	93,2	93,4

Tabel 6.15 Privatleverandørgrad. Området for udsatte børn og voksne, Sverige

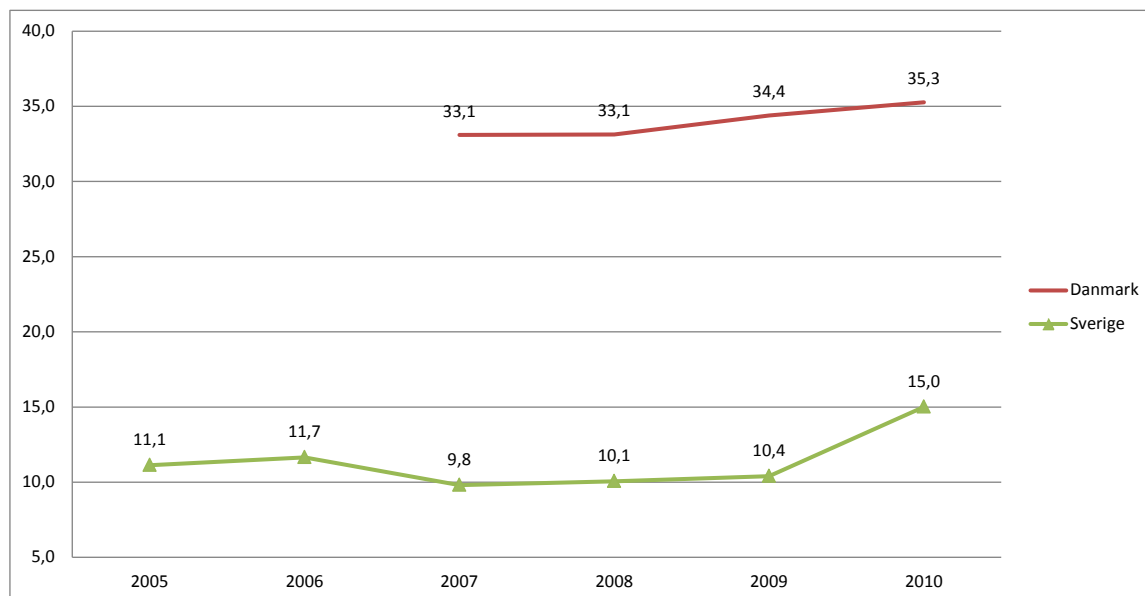
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	28,0	27,3	27,3	27,6	27,2	26,9
Uvægtet gennemsnit	28,6	28,7	29,2	29,3	28,7	28,1
Standardafvigelse	13,2	13,1	12,8	12,9	14,2	13,5
Variationskoefficient	0,46	0,46	0,44	0,44	0,49	0,48
Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1. kvartil	20,2	20,1	20,7	20,5	19,5	19,2
Median	29,5	29,6	29,3	29,0	27,8	27,0
3. kvartil	36,9	36,3	37,5	37,6	37,3	36,4
Maksimum	66,4	67,3	73,3	64,4	86,0	89,2

Tabel 6.16 Privatleverandørgrad. Området for udsatte børn og voksne, Danmark

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit			28,6	30,7	31,2	31,4
Uvægtet gennemsnit			30,3	32,8	33,7	34,0
Standardafvigelse			12,9	12,7	11,7	11,3
Variationskoefficient			0,43	0,39	0,35	0,33
Minimum			7,3	11,5	7,4	9,8
1. kvartil			20,7	24,2	25,7	25,4
Median			27,3	31,1	32,1	32,6
3. kvartil			37,8	39,1	40,6	42,4
Maksimum			69,0	72,4	65,5	68,9

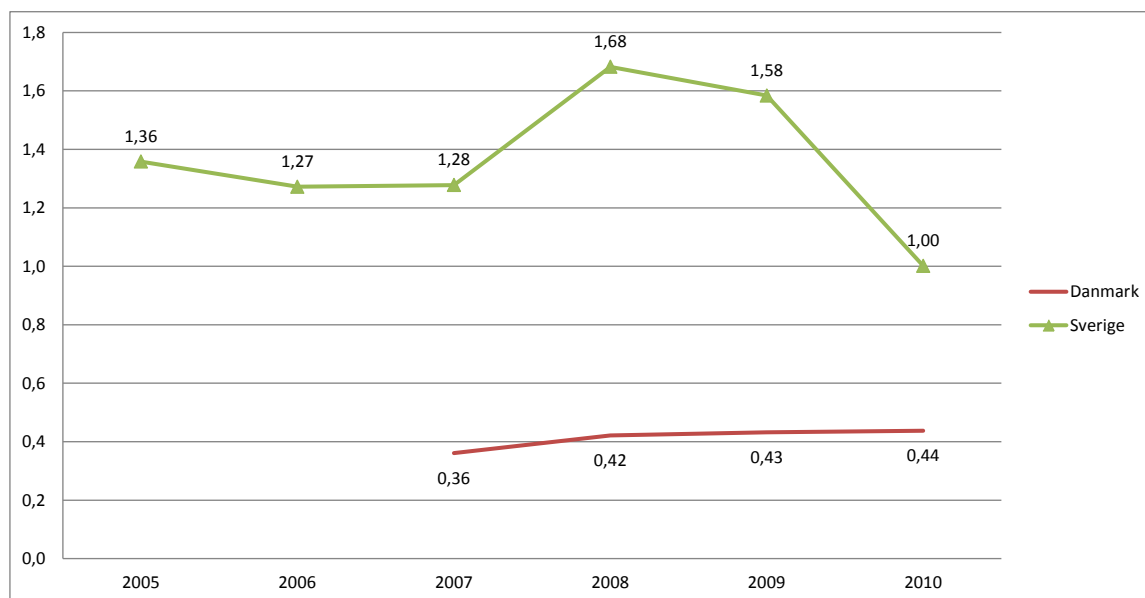
6.5 Veje og parker

Figur 6.9 Privatleverandørgrad på vej- og parkområdet

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Figur 6.10 Variationskoefficient for privatleverandørgrad på vej- og parkområdet

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Tabel 6.17 Eksternkøbsindikator. Vej- og parkområdet, Sverige

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	15,3	16,4	14,0	14,8	14,3	19,3
Uvægtet gennemsnit	15,8	16,9	17,0	18,8	20,4	23,5
Standardafvigelse	19,3	20,1	20,4	25,0	25,9	21,5
Variationskoefficient	1,22	1,19	1,20	1,33	1,27	0,91
Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1. kvartil	0,8	1,1	1,0	1,2	2,0	5,2
Median	8,2	10,6	10,2	11,0	12,5	19,7
3. kvartil	23,5	26,1	24,9	26,4	28,8	34,3
Maksimum	96,4	100,0	100,0	243,1	247,5	100,0

Tabel 6.18 Privatleverandørgrad. Vej- og parkområdet, Sverige

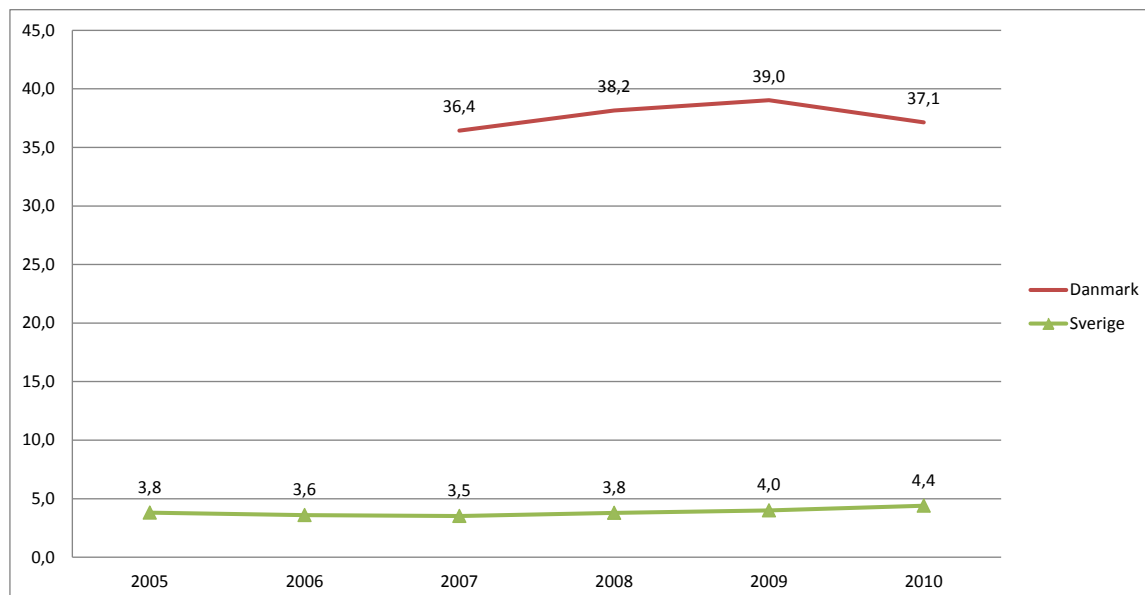
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	11,1	11,7	9,8	10,1	10,4	15,0
Uvægtet gennemsnit	9,8	10,7	10,4	11,2	12,7	15,9
Standardafvigelse	13,4	13,6	13,3	18,9	20,2	15,9
Variationskoefficient	1,36	1,27	1,28	1,68	1,58	1,00
Minimum	-2,1	0,0	0,0	-0,6	0,0	0,0
1. kvartil	0,1	0,2	0,2	0,1	0,5	0,6
Median	4,2	4,9	4,7	4,0	5,9	13,3
3. kvartil	14,6	16,5	15,5	15,2	18,9	26,2
Maksimum	93,8	81,9	77,2	235,7	246,9	72,0

Tabel 6.19 Privatleverandørgrad. Vej- og parkområdet, Danmark

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit			33,1	33,1	34,4	35,3
Uvægtet gennemsnit			32,2	32,5	33,9	35,4
Standardafvigelse			11,6	13,7	14,7	15,5
Variationskoefficient			0,36	0,42	0,43	0,44
Minimum			6,8	4,0	-5,4	-1,5
1. kvartil			24,8	22,5	24,7	26,3
Median			31,6	30,9	31,4	32,9
3. kvartil			36,3	39,6	41,4	42,1
Maksimum			79,2	84,9	81,2	91,8

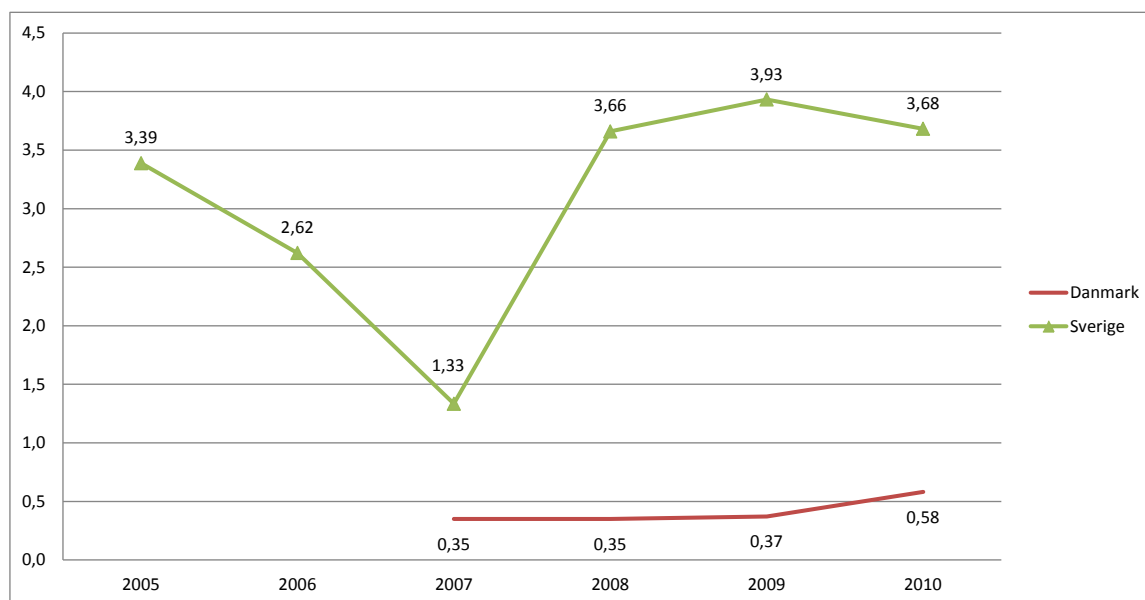
6.6 Byudvikling, redningsberedskab, miljø og erhvervsudvikling

Figur 6.11 Privatleverandørgrad for byudvikling, redningsberedskab, miljø og erhvervsudvikling

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Figur 6.12 Variationskoefficient for privatleverandørgrad på området for byudvikling, redningsberedskab, miljø og erhvervsudvikling

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Tabel 6.20 Eksternkøbsindikator. Byudvikling, redningsberedskab, miljø og erhvervsudvikling, Sverige

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	6,2	5,4	10,2	11,9	16,7	17,7
Uvægtet gennemsnit	8,0	6,2	12,9	14,8	16,7	18,4
Standardafvigelse	16,3	10,6	15,7	20,0	22,1	22,8
Variationskoefficient	2,02	1,71	1,21	1,35	1,33	1,24
Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
1. kvartil	1,4	1,4	2,2	2,6	2,7	3,1
Median	3,9	3,7	5,8	6,8	8,0	8,7
3. kvartil	8,7	7,5	20,2	26,0	29,0	32,5
Maksimum	220,9	146,3	106,9	231,4	267,6	261,7

Tabel 6.21 Privatleverandørgrad. Byudvikling, redningsberedskab, miljø og erhvervsudvikling, Sverige

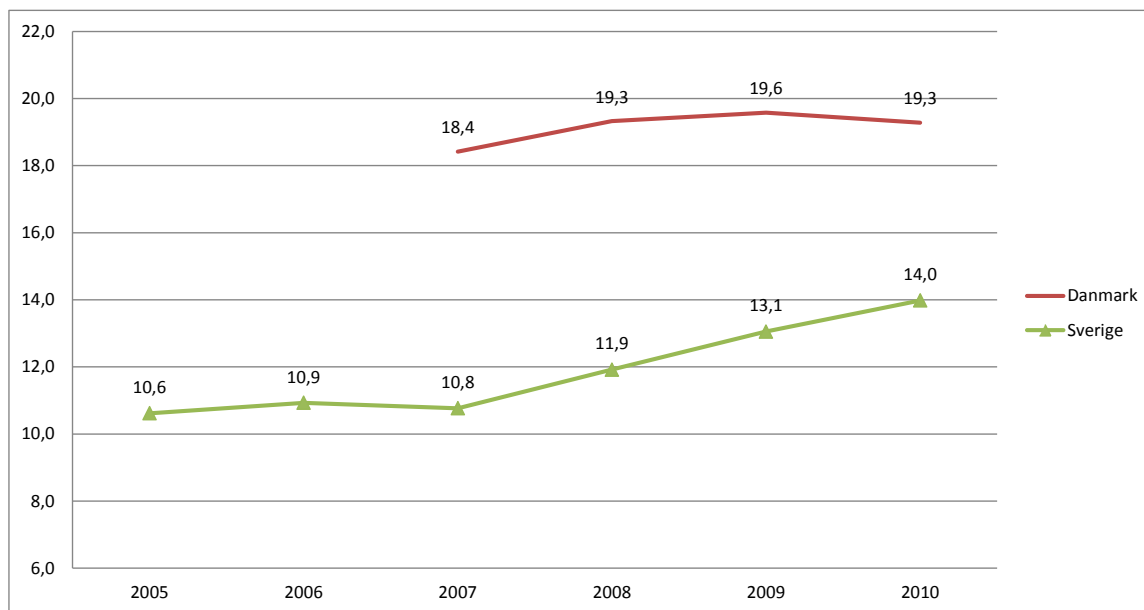
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	3,8	3,6	3,5	3,8	4,0	4,4
Uvægtet gennemsnit	4,1	3,6	2,9	3,8	4,1	4,2
Standardafvigelse	13,7	9,4	3,9	13,9	16,1	15,4
Variationskoefficient	3,39	2,62	1,33	3,66	3,93	3,68
Minimum	-1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1. kvartil	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6
Median	1,5	1,6	1,3	1,6	1,5	1,9
3. kvartil	4,7	4,2	4,0	4,0	4,1	4,8
Maksimum	220,9	146,3	20,5	231,4	267,6	256,4

Tabel 6.22 Privatleverandørgrad. Byudvikling, redningsberedskab, miljø og erhvervsudvikling, Danmark

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit			36,4	38,2	39,0	37,1
Uvægtet gennemsnit			43,5	44,4	44,7	41,1
Standardafvigelse			15,2	15,6	16,6	23,9
Variationskoefficient			0,35	0,35	0,37	0,58
Minimum			8,8	10,4	3,4	-130,8
1. kvartil			32,2	34,0	32,6	29,9
Median			44,2	45,3	44,6	44,4
3. kvartil			54,3	55,5	57,0	52,5
Maksimum			74,9	79,3	89,2	83,5

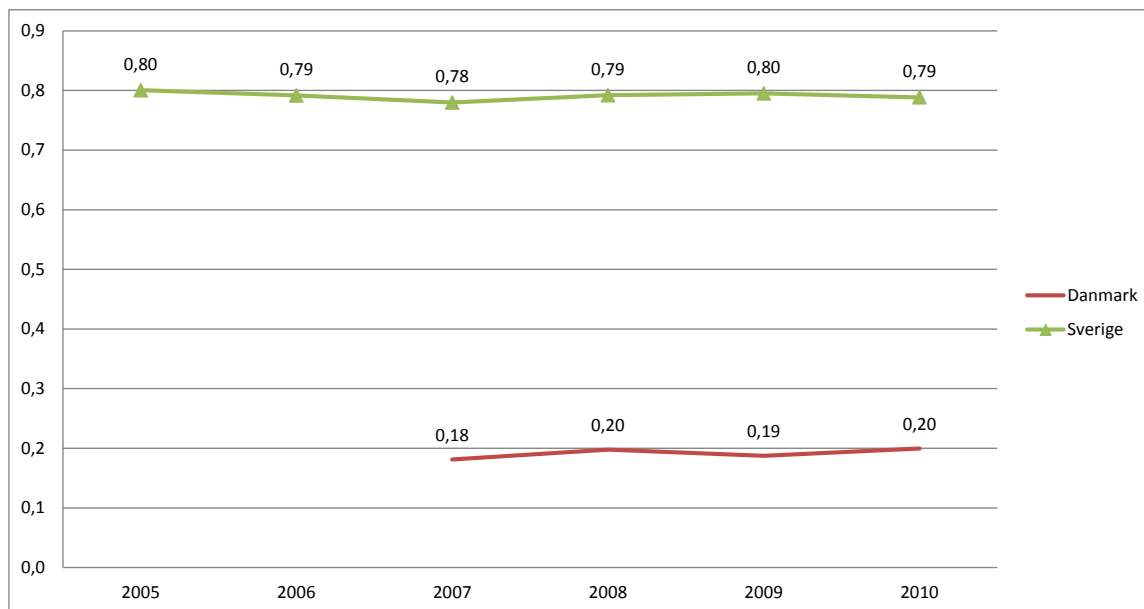
6.7 Servicevirksomhed i alt

Figur 6.13 Privatleverandørgrad for servicevirksomhed i alt

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Figur 6.14 Variationskoefficient for privatleverandørgrad for servicevirksomhed i alt

Data for Danmark ikke vist for 2005 og 2006 på grund af databrud i forbindelse med kommunalreformen pr. 1.1.2007.

Tabel 6.23 Eksternkøbsindikator. Servicevirksomhed i alt, Sverige

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	12,6	13,2	13,5	14,4	15,8	16,8
Uvægtet gennemsnit	9,4	9,7	10,3	10,8	11,6	12,4
Standardafvigelse	5,9	7,4	6,7	7,1	7,7	7,9
Variationskoefficient	0,63	0,75	0,65	0,66	0,66	0,64
Minimum	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	1,1
1. kvartil	6,0	6,1	6,9	7,1	7,3	8,0
Median	7,7	7,7	8,4	9,0	9,5	10,3
3. kvartil	10,5	10,8	11,8	11,8	12,9	13,8
Maksimum	42,6	82,8	58,1	59,3	60,8	60,8

Tabel 6.24 Privatleverandørgrad. Servicevirksomhed i alt, Sverige

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit	10,6	10,9	10,8	11,9	13,1	14,0
Uvægtet gennemsnit	7,1	7,3	7,6	8,1	8,7	9,3
Standardafvigelse	5,7	5,8	6,0	6,4	6,9	7,4
Variationskoefficient	0,80	0,79	0,78	0,79	0,80	0,79
Minimum	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3	0,6
1. kvartil	3,9	3,9	4,3	4,6	4,9	5,1
Median	5,3	5,6	5,8	6,2	6,5	7,1
3. kvartil	8,0	8,4	8,5	8,9	9,7	10,5
Maksimum	40,4	41,6	44,0	47,0	47,8	49,4

Tabel 6.25 Privatleverandørgrad. Servicevirksomhed i alt, Danmark

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Vægtet gennemsnit			18,4	19,3	19,6	19,3
Uvægtet gennemsnit			18,0	19,0	19,1	18,9
Standardafvigelse			3,3	3,8	3,6	3,8
Variationskoefficient			0,18	0,20	0,19	0,20
Minimum			11,3	11,6	12,6	12,2
1. kvartil			15,7	16,9	16,9	16,5
Median			17,5	18,4	18,7	18,5
3. kvartil			20,2	20,8	20,8	20,1
Maksimum			28,7	35,4	33,7	36,6

7 Litteratur

- Danmarks Statistikbank (2011): *REGK31. Kommunale regnskaber (1000 kr) efter område, funktion, dranst og art*, www.statistikbanken.dk (tilgået 28.10.2011).
- Hartmann, Laura (red) (2011): *Konkurrensens konsekvenser. Vad händer med svensk välfärd?*, Stockholm: SNS Förlag.
- Houlberg, Kurt & Poul Skov Dahl (2010): Konkurrenceudsættelse i danske kommuner – Kommunalreformen som fødselshjælper? *Politica*, 42(2):163-182.
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2010): *Justering af den samlede definition af IKU 2009*, <http://www.noegletal.dk/nwInfo-IKUogPLI2009.pdf> (tilgået 30.09.2011).
- Indenrigsministeriet (2007): *Notat fra underarbejdsgruppe til udvikling af indikator for konkurrenceudsættelse*, 7. februar 2007.
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2011a): *Budget og regnskabssystem for kommuner*, <http://www.budregn.im.dk/im/site.aspx?p=2895> (tilgået 30.09.2011).
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2011b): *Indenrigs- og Sundhedsministeriets kommunale nøgletal*, www.noegletal.dk (tilgået 30.09.2011).
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2011c): *Korrektioner af IKU 2010*, <http://www.noegletal.dk/nwInfo-IKUogPLI2010.pdf> (tilgået 30.09.2011).
- Indenrigs- og Sundhedsministeriet (2011d): *Momsrefusion*, <http://www.sum.dk/Indenrigs/Komm-region-oeko/Momsrefusion.aspx> (tilgået 30.09.2011).
- KL (2011): *IKU-værktøjet er opdateret med regnskabstallene fra 2010*, <http://www.kl.dk/Okonomi-og-dokumentation/Artikler/77108/2010/11/IKU-varktojet-er-opdateret-med-regnskabstallene-fra-2009> (tilgået 30.09.2011).
- Skatteverket (2011): *Momsersättning till kommuner*, <http://www.skatteverket.se/foretagorganisationer/moms/momsforstatkommun/momsersattningtillkommuner.4.18e1b10334ebe8bc80005490.html> (tilgået 06.10.2011).
- Statistiska centralbyrån (2011a): *Kommunens köp av verksamhet som andel av kommunens kostnad för verksamheten efter region och verksamhetsområde. År 1998-2010* [2011-06-30], <http://www.ssd.scb.se/databaser/makro/Produkt.asp?produktid=OE0107> (tilgået 30.09.2011).

Statistiska centralbyrån (2011b): *Räkenskapssammandrag för kommuner och landsting (RS), 2009*. Beskrivning av statistiken OE0107, SCB 2011-06-30, http://www.scb.se/Statistik/OE/OE0107/_dokument/OE0107_BS_2010_v2.pdf (tilgået 30.09.2011).

Sveriges Kommuner och Landsting (2005a): *Kommun-Bas 05. En normalkontoplan för kommunernas externa redovisning*, SKL, Stockholm, http://brs.skl.se/skpubl/index.jsp?http://brs.skl.se/skpubl/publdoc.jsp?searchpage=/dummy&search1_all=91-7164-008-8*&op1=&db=KATA&from=1&toc_length=20&currdoc=1 (tilgået 30.09.2011).

Sveriges Kommuner och Landsting (2005b): *L-Bas 05. En normalkontoplan för kommunernas externa redovisning*, SKL, Stockholm, http://www.skl.se/vi_arbetar_med/ekonomi/redovisning/l-bas_2005_redovisning.

Sveriges Kommuner och Landsting (2005c): *Kommunernas marknadsanvändning år 2003*, SKL, Stockholm.

Sveriges Kommuner och Landsting (2011): *Köp av verksamhet. Kommuner och landsting 2006–2010*, SKL, Stockholm.

Sveriges Kommuner och Landsting (2007): *Kommun-Bas 05, wordfils uppdatering*, SKL, Stockholm, http://www.skl.se/vi_arbetar_med/ekonomi/redovisning/kommun-bas_05_redovisning (tilgået 30.09.2011).

Sveriges Kommuner och Landsting & Statistiska centralbyrån (2011): *Vad kostar verksamheten i Din kommun?* Bokslut 2010, Stockholm.

8 Appendiks:

Bruttodriftsudgifter svenske kommuner 2010

Tabel 8.1 Bruttodriftsudgifter og interne indtægter for svenske kommuner fordelt på virksomhed. Driftsregnskab 2010, regnskabssammendrag (RS)

Verksamhet	N Summa brutto kostn	R Interna intäkter
100 nämnd- och styrelseverksamhet	2.773.605	74.032
110 stöd till politiska partier	433.994	1.521
120 revision	367.326	2.462
130 övrig politisk verksamhet	2.307.923	66.363
190 politisk verksamhet	5.882.853	144.378
215 fysisk o. teknisk planering, bostadsförbättr.	7.119.316	1.718.107
220 näringslivsbefrämjande åtgärder	2.050.238	59.013
225 Konsument och energirådgivning	220.838	14.210
230 turistverksamhet	949.882	16.372
249 gator och vägar samt parkering	17.320.373	3.047.218
250 parker	4.277.728	986.059
261 miljö och hälsoskydd, myndighetsutövning	1.841.802	194.620
263 miljö hälsa och hållbar utveckling	1.064.626	61.279
267 alkoholtillstånd m.m.	153.600	4.558
270 räddningstjänst	6.761.532	254.792
275 totalförsvar och samhällsskydd	329.002	25.738
290 infrastruktur, skydd m.m.	42.088.958	6.381.966
300 allmän fritidsverksamhet	2.399.547	94.415
310 stöd till studieorganisationer	532.983	4.241
315 allmän kulturverksamhet,övrigt	4.326.290	265.219
320 bibliotek	4.410.037	313.793
330 musikskola, kulturskola	2.464.881	235.933
339 kulturverksamhet	11.734.200	819.186
340 idrotts- och fritidsanläggningar	9.462.561	776.368
350 fritidsgårdar	2.293.935	219.101
359 fritidsverksamhet	14.156.036	1.089.884
390 fritid och kultur	25.890.238	1.909.070
400 öppen förskola	334.350	34.761
407 förskola	59.036.858	5.495.887
412 familjedaghem 0 - 12 år	2.394.470	173.922
415 öppen fritidsverksamhet	249.876	40.103
425 fritidshem	14.082.183	1.586.020
430 förskoleverks och skolbarnsomsorg	76.097.750	7.330.693
435 förskoleklasser	5.574.398	606.786
440 grundskola	90.450.762	9.660.049
450 gymnasieskola	48.492.822	2.943.582
453 gymnasiesärskola	3.678.768	219.259
469 skolväsendet för barn och ungdom	153.341.017	13.998.908
470 grundläggande vuxenutbildning	902.465	71.328
472 gymnasial vuxenutb. o påbyggnadsutb.	3.965.520	311.088
474 särvtux	249.665	15.920
475 högskoleutbildning	930.827	11.386
476 svenska för invandrare	2.115.976	309.392
478 uppdragsutbildning	419.505	67.131
480 utbildning	161.924.978	14.785.153
490 pedagogisk verksamhet	238.022.726	22.115.846

Verksamhet	N Summa brutto kostn	R Interna intäkter
500 primärvård	520.289	99.342
505 hälso- ocj sjukvård, övrigt exkl. hemsjukvård	2.451.409	68.775
510 vård och omsorg enligt SoL och HSL	115.220.010	12.056.472
513 insatser enl. LSS	50.298.582	4.004.280
530 färdtjänst/riksfärdtjänst	2.039.674	74.874
535 förebyggande verksamhet	2.519.127	286.590
540 vård och omsorg om äldre och funktionshindrade	170.077.398	16.422.216
552 institutionsvård vuxna missbrukare	2.628.040	84.083
554 institutionsvård för barn och unga	4.960.680	199.935
556 familjehemsvård för vuxna missbrukare	200.791	18.849
557 familjehemsvård för barn och unga	4.872.014	237.315
558 övriga öppna insatser för vuxna missbrukare	3.412.085	240.921
559 missbrukarvård för vuxna	6.240.909	343.853
568 öppna insatser för barn och unga	4.836.697	238.985
569 barn och ungdomsvård	14.669.396	676.235
571 övrig vuxenvård	1.829.010	145.078
575 ekonomiskt bistånd	12.785.694	211.248
580 individ- och familjeomsorg	35.525.008	1.376.414
585 familjerätt	677.181	19.417
590 vård och omsorg	209.251.289	17.986.164
600 flyktingmottagande	5.410.044	166.443
610 arbetsmarknadsåtgärder	7.052.948	879.612
690 särskilt riktade insatser	12.462.986	1.046.055
790 summa egentlig verksamhet	533.599.066	49.583.479
800 arbetsområden och lokaler	2.707.175	756.635
805 hamnverksamhet	570.505	14.121
810 komersiell verksamhet	1.340.040	553.793
815 bostadsverksamhet	2.969.211	472.050
820 näringsliv och bostäder	7.586.940	1.796.599
830 flygtrafik	278.551	2.914
832 buss, bil och spårbunden trafik	5.810.987	64.962
834 sjötrafik	75.866	33.122
840 kommunikationer	6.165.399	100.998
855 elförsörjning, gasförsörjning	939.503	156.001
860 fjärrvärmeförsörjning	542.942	46.320
865 vattenförsörjning och avloppshantering	10.145.811	1.746.920
870 avfallshantering	5.533.205	488.729
880 energi, vatten och avfall	17.161.451	2.437.970
890 summa affärsverksamhet	30.913.789	4.335.567
900 summa driftverksamhet	564.512.855	53.919.046
910 gemensamma lokaler	38.135.267	33.646.860
920 gemensamma verksamheter	35.814.257	32.033.299
950 totalsumma	638.462.379	119.599.205
960 Kalk. PO+Kalk. kap.kostn	-101.088.135	0
970 Interna	-119.551.597	0
975 Sociala avgifter o pensions.	81.328.761	0
980 Årets nyintjänade pensioner	1.554.958	0
981 Pensionsutbetalningar individuell del	428.006	0
982 Kundförl. o förlust på fodr.	558.591	0
985 Realisations	2.371.284	0
989 Jämförelsestörande poster	2.608.403	0
990 Verksamheten exkl interna	506.672.650	0
443 obligatorisk särskola2	5.144.266	569.232

Kilde: Pivot-tabel leveret fra SCB

9 Appendiks:

Virksomhedsinddeling for Sveriges landsting

(L-Bas 05: 86-87)

Huvudområde / område	Delområde
Hälso- och sjukvård	
Primärvård	Allmänläkarvård Sjuksköterskevård Mödrahälsovård Barnhälsovård Sjukgymnastik Arbetssterapi Jourverksamhet Primärvårdsansluten hemsjukvård Sluten primärvård Övrig primärvård
Specialiserad somatisk vård	Somatisk mottagningsverksamhet Somatisk dagsjukvård Somatisk hemsjukvård Somatisk sluten vård
Specialiserad psykiatrisk vård	Psykiatrisk mottagningsverksamhet Psykiatrisk dagsjukvård Psykiatrisk hemsjukvård Psykiatrisk sluten vård
Tandvård	Allmäntandvård vuxna Tandvård för patienter med särskilda behov Allmäntandvård barn o ungdomar Specialisttandvård
Övrig hälso- o sjukvård	Ambulans- o sjuktransporter Sjukresor Handikappverksamhet/hjälpmiddelsverksamhet Social verksamhet Folkhälsofrågor FoU avseende hälso- o sjukvård Övrigt
Politisk verksamhet avseende hälso- o sjukvård	Politisk verksamhet avseende hälso- o sjukvård

Indikatorer for kommunernes køb af eksterne ydelser i Danmark og Sverige

Der har gennem de seneste år været stigende fokus på konkurrence om offentlige opgaver i de danske og svenske kommuner. Udgangspunktet for denne diskussion har været en grundlæggende antagelse om, at der kan sammenlignes og læres på tværs af de to lande, hvor kommunerne varetager mange af de borgernære serviceydelser som for eksempel drift af folkeskoler, ældrepleje, daginstitutioner, vejområdet, byudvikling mv. Hidtil har mulighederne for en sammenligning af kommunernes konkurrenceudsættelse på tværs af Danmark og Sverige imidlertid været begrænset af, at der ikke har fandtes sammenlignelige indikatorer for kommunernes køb af varer og tjenesteydelser hos private aktører.

I dette notat beskrives og sammenlignes metoder og data til opgørelse af graden af konkurrenceudsættelse om offentlige opgaver i de danske og svenske kommuner. Notatet tager udgangspunkt i danske og svenske kommunale nøgletal, som de opgøres af de centrale myndigheder på grundlag af de kommunale økonomisystemer i de to lande. Sammenligningen omfatter, ud over den samlede kommunale driftsvirksomhed, også driften på en række centrale serviceområder som for eksempel dagtilbud, folkeskole, ældre, handicappede og infrastruktur, idet den specifikke inddeling og afgrænsning af områderne er foretaget under hensyntagen til forskelle i regnskabssystemerne i Danmark og Sverige.